Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1·—, na 16 straneh Din 2·—, mesečna naročnina Din 20·—, za tujino Din 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. *Uprava* v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 173 — Ljubljana, torek, dne 23. decembra 1930 — Leto I.

Tajna fašistovska politična policija „OVRA"

Odkritje ameriškega lista - Popolnoma ilegalna ustanova - Kaj pomeni ime OVRA - Povelja direktno od Mussolinija - Začetek procesa proti Vinciguerri, Rendiju in Amerikanki de Bosis

Pariz, 2. decembra. n. Protifašistovski list »Liberta« prinaša dalje poročilo o delovanju fašistovske tajne policijske organizacije »OVRA«, ki je, kakor je bilo javljeno, odkrila tri protifašistovske organizacije v Rimu. Po fašistovskem uradnem poročilu je bila ena izmed teh organizacij komunistična, drugi dve pa so vodili intelektualci ne glede na svoje politično prepričanje. Že pred kratkim so poročali listi o aretacijah teh ljudi, a poleg teh je bilo aretiranih še mnogo drugih.

Po nalogah tajne fašistovske politične organizacije »OVRA« je »Liberta« povzela nekatere važne informacije »New-York Timesa«, ki je poročal o delovanju te organizacije, ki je direktno zavisna od notranjega ministrstva. **Osnovali so jo na ilegalni podlagi in njeno delovanje je ostalo tajno, tako da niso niti fašistovski listi niti fašistovski voditelji sami vedeli, da obstoja, in so se začudili, ko je iblo objavljeno uradno poročilo, da je ta organizacija odkrila 3 protifašistovske zarote.** Značilno je, je pisal newyorški list, da v tem uradnem poročilu niso bile pojasnjene naloge te tajne organizacije, niti ni bila dešifrirana kratica »OVRA«. Po svojih posebnih informatorjih je newyorški list izvedel, **da je polno ime te organizaciej »Organizzazione di Vigilanza Riservata sulle Associazioni«.** Njena naloga je ta, da s tajnimi sredstvi nadzira in pobija tajna društva in protifašistovske zarote. Da je bilo njeno delovanje tajno, najbolj dokazuje okoliščina, **da za njen obstoj in delovanje niso vedeli niti tajni agentje notranjega ministrstva. »OVRA« sprejema vse naredbe in navodila direktno od Mussolinija.**

»New York Times« se je v svojem poročilu posebej bavil z »Ovrinimi« odkritji. Kot je poročal list, so aretirali na stotine ljudi. A vseh niso izročili posebnemu sodišču, marveč so proti večini uvedli postopanje konfinacijskih komisij in jih pregnali na Liparske otoke. Ostale osebe pa so izročili sodišču za zaščito države. Danes se prične proces proti obtožencem: Liliani De Bosis, znanemu publicistu Mariju Vinciguerra in novinarju Rendiju. Njih aretacije so izzvale veliko začudenje ne le v Italiji, temveč tudi v Ameriki, kjer so bili dobro znani.

Prijatelji in znanci Rendija, ki je živel v Ameriki, izključujejo, da bi se on zapletel v kakšno zaroto, ker se je vedno le bavil z znanostjo. Rodil se je v Milanu in je že nekaj let živel v Rimu kot stalni dopisnik ameriških književnih revij. V Rimu se je tudi oženil z neko ugledno gospodično iz Švice in je imel že dva otroka.

Drugi ameriški list »New York Tribune« pa je objavil zanimive podatke o aretirani Liliani de Bosis. List pravi, da je prevajala Homerja in Shelleya. Bila je stara že 63 let in se je rodila v Ameriki. Njen oče je bil profesor Vernon, nekdanji dekan umetniškega instituta v Sirakuzi. Njo so aretirali fašisti obenem z njenim sinom, ki so ga pa pozneje izpustili na svobodo, medtem ko so njo obdržali v zaporu. Italijanska policija naj bi bila v njenem stanovanju našla tiskarski stroj, ki ga je tajna protifašistovska organizacija rabila za tiskanje protifašistovskih letakov. Ko so jo aretirali, je dejala: »Jaz nisem ovca, a kar delam, je moja stvar.«

Pariz, 22. decembra. n. Tukajšnji antifašistovski listi prinašajo informacije o novih aretacijah v severni Italiji, ki jih je izvršila policija po nalogu tajne organizacije »OVRA«. Zadnje čase so aretirali po vseh večjih mestih na stotine ljudi. V Milanu, Turinu in drugih industrijskih mestih so nezaposleni delavci opetovano demonstrirali proti režimu.

Likvidacija ponesrečene revolucije na Španskem

Na tisoče procesov - Najogromnejša naloga, kar jih je imelo špansko vojaško sodišče Nadaljujejo se ugibanja o vzrokih neuspeha upora

Madrid, 22. decembra. p. Vlada generala Berenguerja posveča sedaj po zmagi nad nedavno republikansko vstajo glavno pozornost vprašanju sodne likvidacije cele zadeve. **Ta likvidacija bo zahtevala mnogo časa, kajti aretiranih je bilo na tisoče oseb.** Kljub temu, da se je gibanje ponesrečilo, je prišlo skoro po vseh krajih do raznih resnih dogodkov, ki so imeli za posledico številne aretacije. Predvideva se, da se bodo v toku preiskave odkrili še novi krivci, tako da se bo število aretiranih še pomnožilo.

Vsi obtoženci pridejo pred vojaško sodišče. Za sedaj ni mogoče preceniti števila procesov, ki se bodo vršili. **Gotovo je, da španska vojaška justica v vsej zgodovini Španije ni še imela izvršiti tako ogromne naloge kot sedaj.** Govori se, da namerava vlada one revolucijonarje, ki se zadnje vstaje niso aktivno udeležili, deportirati na otok Fernando-Po. Tja jih baje v kratkem odpelje poseben vojni transport.

O dosedanjih rezultatih preiskave je znano, da je Alcala Zamora priznal, da je bil on vodilni duh vstaje, za katero prevzema polno odgovornost. Dalje je izjavil, toda brez navedbe imen, **da so se bili številni višji in nižji oficirji obvezali napram revolucijonarnemu odboru.** Dejanja, katera priznava Zamora, se kaznujejo po španskih zakonih s smrtjo. Tudi ostali glavni obtoženci priznavajo svojo krivdo in je niti ne skušajo na noben način zmanjševati. Trije člani revolucijonarnega odbora: profesor Fernando de los Rios (socijalist), Largo Caballero (splošna delavska zveza) in profesor Sanchez Roman (republikanska desnica) so se sami javili policiji, da manifestirajo na ta način svojo solidarnost z ostalimi zaprtimi voditelji republikanskega gibanja.

Madrid, 22. decembra. p. Javnost se nadalje živo zanima za vzroke popolnega neuspeha revolucije. Glavno glasilo socijalistične stranke »El Socialista« objavlja članek, v katerem zavrača očitke, češ, da je neuspeha revolucije, ki je bila določena na 15. decembra, krivo zadržanje Splošne delavske zveze. List napoveduje izčrpna pojasnila za pozneje, ko bodo cenzurne razmere ugodnejše. **Pri tem gre, kot naglaša »El Socialista«, za to, da se doženejo vzroki, radi katerih v Madridu ni bilo mogoče dati delavcem povelja, naj proglasijo splošno stavko.**

Vse vesti potrjujejo naziranje, da je kapetan Galan nastopal v Jaci, kjer se je pojavil prvi upor, popolnoma na svojo roko. Listi se strinjajo v mnenju, da je njegov nastop tri dni pred 15. decembrom, ki je bil določen za začetek revolucije, prava uganka, katero je nesel Galan nerešeno s seboj v grob. **Dejstvo je na drugi strani, da je šele upor v Jaci opozoril vlado na nevarnost, tako da je mogla ukreniti vse potrebne mere za preprečitev nadaljnih uporov, ki so bili določeni za 15. december.** Brez prenagljene akcije v Jaci bi vlada ne bila pripravljena.

V Madridu je vlada postala gospodarica položaja že v ponedeljek preteklega tedna zjutraj, toda glavne mere je ukrenila šele popoldne. Vzroki neuspeha vstaje se morajo tudi tu iskati pri revolucijonarjih samih. Znano je, da bi bili morali stopiti v akcijo že ob zori onega ponedeljka en del madridske garnizije, republikanci, ki so dobili dan prej orožje in delavci. Toda le letalske čete so začele dogovorjeno akcijo. Radi tega major Franco, ki je nekaj časa letal s svojo eskadriljo nad Madridom, ni mogel pristati, temveč je moral zbežati.

Listi navajajo še druge tajinstvene strani ponesrečene španske revolucije. Tako je precej zagonetno, da ni povzročila artilerija s svojim bombardiranjem nikakih žrtev ne v Madridu ne v Jaci. Še bolj čudno je dejstvo, da so ostali sindikalistični anarhisti najmirnejši tam, kjer so priznano najrevolucionarnejši, kakor n. pr. v Barceloni. V Madridu samem je bil najodločilnejši, kot vse kaže, oni hip, ko so imeli dobiti zarotniki zadnja povelja za nastop. Ta povelja niso bila dana.

Vse te podrobnosti kažejo, da pravi republikanci niso bili pripravili gibanja v vseh podrobnostih in to vsled tega, ker so se bali, da bi utegnila dobiti revolucija popolnoma drugačno smer, nego je bilo v njihovih namenih.

Pariz, 22. decembra. d. Listi napovedujejo znatne spremembe v španski vladi. Nova vlada naj ustvari kooperacijo med konservativci in liberalci. Vlada naj bi ostala baje pod vodstvom katalonskega liberalca Camboja, v njej pa bi sodelovala Sanchez Guerra in La Cierva. Med tem pa v Španiji še vedno v veliki množini zapirajo revolucijonarce. Poleg mnogih civilistov so zaprli tudi več častnikov.

Velika nesreča na progi Sarajevo—Beograd

Lokomotiva in štirje vagoni skočili s tira in se strli — En potnik mrtev, deset težko in lahko ranjenih

Sarajevo, 22. decembra. l. Direkcija državnih železnic v Sarajevu je prejela davi po telefonu poročilo, da se je na progi Sarajevo—Višegrad—Beograd davi ob 4·45 zgodila strašna železniška nesreča. Potniški vlak št. 311, ki je vozil iz Sarajeva v Beograd, je na progi med Lajkovcem in Zabučjem na km 35 skočil s tira in se deloma sesul pod progo. **S tira je skočil najprej stroj in ta je potegnil za seboj službeni voz, salonski voz in dva druga vagona.** Vlak je vozil s predpisano brzino. Nenadoma pa je brzino spremenil in v silnem dimu in v pari je skočil s tira in povzročil nesrečo.

V salonskem vozu se je peljal referent za redni promet pri sarajevski železniški direkciji Viljem Ternbah. Peljal se je službeno v Beograd. **Salonski voz se je ves potrl, tako da ni ostala niti ena deščica cela.** Pod njegovimi razvalinami so našli Ternbaha mrtvega. Ternbah je bil rojen 1855. leta in je služboval pri sarajevski železniški direkciji od leta 1908 ter je bil vedno odličen uradnik. Udeležil se je tudi več mednarodnih konferenc.

Poleg njega je bilo težje in lažje ranjenih 10 drugih oseb. Vsem ranjencem so takoj priskočili na pomoč. Težko ranjene potnike so prepeljali v Beograd, lažje ranjene pa v Lajkovac. Stroj in 4 vagoni so popolnoma uničeni in leže poleg tira.

Železniška direkcija v Sarajevu je odposlala takoj na lice mesta komisijo, ki jo vodi g. Boras. **Do nesreče je prišlo najbrže zaradi udiranja zemlje.** Na tem delu proge, takozvanem Žutem brdu, se čestokrat seseda zemlja. Sploh je to najbolj občutljivi del proge med Beogradom in Sarajevom. Promet je bil nekaj časa ustavljen, a so takoj pričeli z delom, da osvobodijo železniške tire zaprek.

Dr. Curtius o svoji ženevski politiki

Berlin, 22. decembra. AA. Včeraj se je zunanji minister dr. Curtius vrnil s svoje poti v Gornjo Šlezijo. Dr. Curtius je imel v Gornji Šleziji več sestankov z zastopniki prebivalstva in se ž njimi razgovarjal o predstoječem zasedanju sveta Društva narodov v Ženevi. Nemški minister za zunanje zadeve je tekom teh razgovorov izjavil, da misli vedno nacijonalno, kadar se v Ženevi pogaja mednarodno.

Zmaga nad komunisti na Kitajskem

Nanking, 22. decembra. AA. Po dvodnevnih ostrih bojih so vladne čete zavzele komunistično trdnjavo Tungku v pokrajini Kiangsi. Vseh 2000 komunističnih vojakov je bilo ubitih. Pri tej priliki so vladne čete rešile 500 ujetnikov. Ostanki komunističnih čet so zbežali proti jugu. **Vladna letala so jim za petami in jih obmetavajo z bombami.**

Zahvala Nj. Vel. kralja za voščila

Beograd, 22. decembra. l. **Za god kraljevskega doma in za rojstni dan Nj. Vel. kralja je na najvišji naslov dospelo obilo čestitk iz države in iz inozemstva, v katerih se izražata vdanost in zvestoba ter pošiljajo voščila za dolgo življenje, srečo in napredek članov kraljevskega doma. Po najvišjem nalogu si pisarna Nj. Vel. kralja šteje v čast posameznikom in ustanovam izraziti zahvalo za poslane čestitke. Iz pisarne Nj. Vel. kralja št. 12.666/30.**

Grški parlament ratificiral pogodbo s Turčijo

Atene, 22. decembra. l. **Parlament je ratificiral pogodbo o prijateljstvu, ki sta jo podpisali v Ankari Grčija in Turčija. Hkrati je bil ratificiran pomorski sporazum. Razprava o sporazumu s Turčijo je trajala precej časa in je bila zelo živahna. Predsednik vlade Venizelos je večkrat povzel besedo, da je pobijal trditve opozicije. V zadnjem svojem govoru je vnovič naglasil, da sta Grčija in Turčija podpisnici Kellogovega pakta in da zato med njima ne more biti nobenega tajnega dogovora. Kot pristašinji Kellogovega pakta, ki zabranjuje vojno, ne moreta niti Turčija niti Grčija skleniti nobene pogodbe, ki bi utegnila ogrožati mir.**

Vprašanje rekonstrukcije francoske vlade

Pariz, 22. decembra. AA. Sklepi nocojšnjega ministrskega sveta bodo objavljeni šele jutri. Ministrski svet je sklepal o tem, s kakšnimi osebami naj zasede mesta onih članov, ki so podali ostavko.

Sodijo, da bo pokojninski resor podeljen Dormanu, zastopniku radikalnih levičarjev, dočim bo Breantu, zastopniku radikalnih levičarjev, dočim bo Breantu, članu republikanske levice, poverjeno podtajništvo v ministrstvu za notranje zadeve.

Poincaréjevo zdravstveno stanje

Pariz, 22. decembra. AA. Poincaréjev zdravnik prof Boidin je po opoldanskem posetu svojega pacijenta izjavil, da se njegovo stanje ni izpremenilo.

Poravnava med državo in deželo Thüringen v Nemčiji

Berlin, 22. decembra. d. **Danes je bil s poravnavo izglajen že več mesecev trajajoč konflikt med državnim notranjim ministrstvom in med deželo Thüringen. Pod predsedstvom predsednika državnega sodišča so se vršila v Leipzigu pogajanja, ki so jim prisostvovali državni notranji minister dr. Wirth, več državnih tajnikov ter zastopniki turinške vlade. Pogajanja so se končala s sprejetjem poravnave, ki jo je predlagal predsednik državnega sodišča. S to poravnavo bo država odpravila zaporo za policijske dotacije turinški vladi. Turinška vlada pa se mora obvezati, da bo skrbela, da se bo nepolitični značaj policije brezpogojno zajamčil.**

Položaj na pariški borzi

Pariz, 22. decembra. AA. **Po poročilih iz finančnih krogov je vladala na borzi v Parizu depresija vse dni razen četrtka, ko so zabeležili zboljšanje tečajev. Na borzo so delovali depresivno različni dogodki, med drugim tudi Poincaréjeva bolezen, nemiri v Španiji, slaba tendenca v Newyorku, gospodarske težkoče v USA in do zdaj nejasen politični notranji položaj v Franciji.**

Čut odgovornosti

Nobena nesreča ne bi bilo strankarstvo, če bi bil v vsakem strankarskem voditelju, pa tudi v vsakem strankarju razvit čut odgovornosti do celote, do naroda in države, pa tudi do potomstva in lastne časti. Ker pa velik del strankarjev tega čuta ni poznal in ga niti poznati ni hotel, zato je nastala vsa naša nesreča, zato bi strankarstvo skoraj ugonobilo našo narodno in državno samostojnost. Edin čut odgovornosti, ki so ga poznali ti bivši strankarji, je bil čut odgovornosti do stranke, a tudi ta le v tem zmislu, da mora biti delo za stranko osebno dobičkanosno. Iz tega špekulativnega motiva je bilo postavljeno strankarsko načelo na najvišje mesto in samo iz teh egoističnih nagibov je veljala stranka več ko narod in država. Zato se je postavilo načelo, da napreduje samo oni uradnik, ki zaradi stranke tepta tudi zakon. Nepošteno in protizakonito dejanje ni veljalo več za nepošteno in protizakonito, če je bilo izvršeno zaradi strankarskih interesov. S trdo roko se je uradniku dopovedalo, da mora imeti v sebi samo en čut odgovornosti, da se ne zameri vsakokratnim mogotcem.

Leta in leta se je to dopovedovalo uradnikom, leto za letom se je iz strankarskih interesov ubijal v vseh volivcih čut odgovornosti do celote in v tej propagandi strankarstva kot najvišjem cilju je vzrok vsega onega zla, ki ga je rodilo naše prenapeto strankarstvo. Popolna likvidacija strankarstva bo zato izvršena šele takrat, kadar bodo vsi ljudje spoznali, da je mnogo pred odgovornostjo do stranke odgovornost do države in do bodočnosti naroda.

Zato zahteva popolna likvidacija strankarstva gojitev čuta odgovornosti do celote in do vsega, kar je v človeku boljšega. Ta čut odgovornosti je treba razviti do popolnosti in potem ne bo pri nas nikdar več mogoče takšno strankarstvo, kakršno nas je ubijalo vseh deset povojnih let. V vsakem Jugoslovanu je treba razviti ta čut odgovornosti, ker šele potem je tu jamstvo, da bodo delali vsi Jugoslovani prav in dobro, a tudi zadosti.

Ne abstraktno, temveč čisto konkretne dolžnosti izvirajo iz tega čuta odgovornosti do celote. Če je bila dolžnost stare generacije, ki sedaj dokončuje svojo življenjsko pot, v tem, da nam je priborila osvobojenje — potem je dolžnost sedanje starejše generacije, da utrdi to svobodo in zgradi mlajši generaciji oni fundament, ki je potreben za siguren in silen napredek naroda. Vsaka generacija ima svojo posebno dolžnost in vsaka mora to dolžnost izvršiti, ali pa prične nazadovati narod. Delo ene generacije mora izvirati iz dela druge, ker v tem je pogoj harmoničnega razvoja. Danes je morda skrajni čas, da še lahko dosežemo harmoničen razvoj, ker samo nekaj let naj še brezplodno preteče, kakor se je to godilo v povojnih letih in predvojna omladina ne bo več dosegla kontakta s povojno.

Ni pa zadosti, če se kdo zaveda odgovornosti, ki jo ima kot oseba do celote, temveč zavedati se mora tudi odgovornosti, ki jo ima kot pripadnik tega ali onega stanu. Vsak kmetovalec mora vedeti, da je steber narodne tradicije, da je s svojim gospodarstvom osnova vsega drugega gospodarstva in da zato izvrši svojo dolžnost samo takrat, kadar v vsem dokaže, da je steber države. Zanemarjeno kmetsko gospodarstvo ni le greh do samega sebe in lastne rodbine, temveč je tudi greh do celote.

Prav tako pa se mora zavedati tudi vsak obrtnik in vsak podjetnik, da ne zadostuje, če uspeva njegovo podjetje, ker obrtniški stan ima v zvezi z industrijci tudi to dolžnost, da omogoči gospodarsko osamosvojitev naroda. Ne država in ne vlada ne moreta toliko storiti za gospodarsko osamosvojitev naroda, ko pridobitni sloji po lastni inicijativi, ker od tega je odvisno vse blagostanje, kako se vrši delo v najmanjši delavnici, ne pa od odredb, ki prihajajo od zgoraj. Te odredbe so le korekture, a glavno je to, kar se vrši v delavnicah.

Največjo in najvišjo dolžnost pa ima oni, ki pripada narodni inteligenci. Mnogo premalo je, če kdo izvrši le to, kar zahteva od njega služba, zakaj naloga inteligenta je v tem, da je voditelj naroda. Vedno mora kazati narodu smer, vedno biti njegova vzpodbuda in vedno mora gledati na to, da se narod ne izneveri svojemu cilju in ne zapade demoralizaciji. To je visoka naloga inteligence in samo vsled tega ima tudi privilegirano stališče v narodu.

Vsakdo se mora zavedati svoje dolžnosti do rodbine, do svoje časti, do naroda in kralja, vsi skupaj pa se zavedati svoje odgovornosti do zgodovine. Kako smo uporabili talente, ki smo jih prejeli v obilni meri, to je naša odgovornost do Boga in zgodovine. In zato je čut odgovornosti prvo, kar mora odlikovati vsakega Jugoslovana. To je jugoslovanski imperativ.

Jugoslovanska razstava vina v Amsterdamu

Razstava je dosegla popoln uspeh — Naglo naraščanje trgovinskega prometa med Jugoslavijo in Holandijo

Beograd, 22. decembra. AA. 13. t. m. je bila otvorjena jugoslovanska razstava vina in sadja v Amsterdamu, ki je i po kakovosti i po tehnični ureditvi postala zelo pomembna. Priredila jo je holandsko-jugoslovanska trgovska zbornica s podporo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Zato je v svojem govoru pri otvoritvi predsednik zbornice van Damm poudaril veliki interes, ki se vse bolj in bolj kaže v Holandiji za jugoslovanske proizvode, ter omenil zasluge omenjenega zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in industrije v Beogradu. Podpora tega zavoda je omogočila to razstavo.

Nato je govoril o gospodarskem delu jugoslovanske vlade vobče, zlasti pa o delu za stabilizacijo dinarja in o strogih kontrolnih ukrepih, zaradi katerih se čedalje bolj popravlja jugoslovanski trg.

Znani publicist na gospodarskem polju de Vrijev je naglasil, da se je jugoslovanski izvoz na Holandsko dvignil letos na 275%, izvoz iz Holandije v Jugoslavijo pa za 91%. Pri tem so vzeti za podlago samo uradni podatki, ki pa niso popolni, ker se n. pr. vse blago, ki potuje čez Solun in Brailo, ne računa kot jugoslovansko blago. Zato je zanimanje na Holandskem za Jugoslavijo še večje kakor kažejo te številke.

Za njim je govoril še jugoslovanski poslanik na holandskem dvoru g. Ristič.

Po soglasni sodbi je razstava v Amsterdamu še prekosila izredno uspelo rotterdamsko razstavo. Poseben dan je bil določen za pokušanje jugoslovanskih vin, ki niti niso bila razstavljena, in sicer je to bilo 16. t. m. — Za prihodnji teden je določen dan za pokušanje jugoslovanskega sadja.

Starhemberg je postal zmeren politik

Proti marksizmu, toda ne z nasiljem, temveč z duhovnimi sredstvi
Ne odobrava več politike heimwehrovskega puča

Dunaj, 22. decembra. d. Voditelj domovinskega bloka knez Starhemberg je zadnji čas imel več zelo zmernih govorov, ki so v velikem nasprotju z njegovimi prejšnjimi radikalnimi izjavami. Včeraj je govoril Starhemberg zopet na nekem heimwehrovskem zborovanju v IV. dunajskem okraju pred približno 800 poslušalci. Izjavil je, da bo boj proti marksizmu tudi v bodoče glavna programna točka domovinskega bloka. To pa ne pomeni, da bi Heimwehri hoteli iti z gumijevimi palicami nad glave delavcev. **Boriti se moramo, da spodrežemo korenine marksizmu, vendar pa ne gremo proti njemu s silo. Nismo nasprotniki pojma demokracija, toda odklanjamo zapadno demokracijo, ker ni to pristna demokracija. Starhemberg je govoril tudi proti puču in dejal, da je prepričan, da bi bilo vojaško mogoče v 48 urah izvesti puč. Do oblasti priti ni tako težko, težko pa je na oblasti ostati.** Upoštevati moramo, da je Avstrija odvisna od zunanjega kapitala. Tudi nimajo Heimwehri svojega tiska. Prevzem oblasti bi bil slednjič zvezan tudi s prelivanjem krvi, pri čemer pa ne bi tekla kri krivcev, temveč nahujskanih in lahkovernih ljudi. Rdeče delavstvo, je zaključil Starhemberg, si moramo pridobiti z duhovnimi sredstvi.

Minister Henderson o splošnem položaju

Gospodarska kriza že premagana — V preteklem letu se je veliko storilo za mir in proti vojni

London, 22. decembra. AA. Snoči je zunanji minister Henderson govoril po radiu. Njegov govor je bil zvezan z radiopostajami v Zedinjenih državah. Henderson je izrazil mnenje, **da je sedanja gospodarska kriza minila in da se je preteklo leto veliko storilo za mir in proti vojni.** Henderson je nadalje naštel rezultate londonske pomorske konference, ki po njegovem mnenju ne pomenja le prvega koraka na poti k razorožitvi, temveč je med drugim rešila zelo resne politične probleme.

Nadalje je govornik omenil haaško konferenco, ki je rešila reparacijski problem in z izpraznitvijo Porenja zaključila vojno dobo. Skoraj vsi evropski narodi in mnogo velikih neevropskih narodov je sprejelo opcijsko klavzulo, s katero so priznali, da bo v vseh pravnih sporih med njimi in drugimi razsojalo permanentno mednarodno razsodišče v Haagu.

Potem ko je Henderson omenil še izboljšanje položaja na Kitajskem, je naglasil, da je delo indijske konference v zadnjih 6 tednih nepričakovano dobro napredovalo. Končno je izjavil, da je lahko možno, da načrt konvencije za razorožitev ni perfekten.

Kljub temu bo pa učinkovito sredstvo za vsako mero razorožitve, na katero bi vlade pristale.

Maniu o sedanjem položaju na Romunskem

Vlada neparlamentarnih osebnosti je nemogoča — Narodno-kmetsko glasilo očita Bratianuju republikanstvo

Bukarešta, 22. decembra. n. Bivši minister Sever Dan, zastopnik nacionalno-seljaške stranke, ki se je mudil na Dunaju pri dr. Maniu, se je včeraj vrnil v Bukarešto in takoj sklical konferenco voditeljev stranke. Na sestanku je poročal, da je dr. Maniu zadovoljen s sedanjim političnim položajem v Romuniji. **Dr. Maniu je dejal, da zaenkrat ni mogoče govoriti o kabinetu, ne o parlamentarnih osebnostih.** Seljaška stranka bo še nadalje igrala veliko vlogo v razvoju dogodkov. Nadalje je dr. Maniu priporočal naj stranka nastopa disciplinirano in naj se zvesto ravna po devizi edinstva in naj podpira sedanjo vlado g. Mironescuja. Sam dr. Maniu se zaenkrat še ne namerava povrniti v domovino. Obiskal bo Dunaj, Pariz, Rim, Nico in Beograd. V Bukarešto se vrne, kakor misli, šele v februarju ali marcu prihodnjega leta.

Clui, 22. decembra. »Patria«, organ nacionalno seljaške stranke v Transilvaniji, je v nekem svojem članku obtožil Bratianuja, da je proti kroni in za republiko v Romuniji.

Zanimiva tožba portugalske Narodne banke

London, 22. decembra. AA. Portugalska Narodna banka je vložila proti londonski tiskarni vrednostnih papirjev »Waterlow and sons« tožbo, s katero zahteva odškodnino, ker je tiskarna l. 1925. natisnila ogromne količine portugalskih novčanic. Te novčanice je naročil Nizozemec Marang. V družbi s svojimi portugalskimi družabniki je nato Marang te novčanice spravil v promet na Portugalskem. Novčanice je izdala posebna v ta namen ustanovljena banka. Londonska tiskarna odklanja odgovornost. Sodišče bo zaslišalo še neke priče. Portugalska Narodna banka je zahtevala prvotno 1,106.000 šterlingov odškodnine, tekom procesa pa je znižala to vsoto na 627.082 šterlingov.

Aljehin v Osijeku

Osijek, 22. decembra. k. Nocoj je prispel v Osijek dr. Aljehin. V Virovitici je snoči odigral simultanko proti 35 nasprotnikom. Eno igro je izgubil, eno igral remis, v ostalih pa zmagal. V Osijeku mu priredijo nocoj banket in nato bo nastopil proti svojim nasprotnikom.

Smrt čsl. učenjaka in poslanca

Praga, 22. decembra. d. Včeraj je umrl za gripo poslanec dr. Otakar Srdinko, redni profesor na medicinski fakulteti Karlovega vseučilišča v Pragi. Srdinko je napisal več kot sto znanstvenih del.

Indijska konferenca

London, 22. decembra. AA. Danes sta se sestala poodbor za zvezno strukturo ter pododbor za volilno pravico.

Jutri se sestane pod predsedstvom ministrskega predsednika MacDonalda pododbor za manjšinsko vprašanje.

Angleški in indijski politični krogi so sprejeli imenovanje Willingdona za indijskega podkralja z največjim zadovoljstvom na znanje.

Bombay, 22. decembra. AA. »Times of India« je priredil anketo o tem, ali so Evropejci, ki prebivajo v Indiji, za dominijonski status. 818 glasov je bilo za, 165 proti.

Občinske volitve v Budimpešti

Budimpešta, 22. decembra. n. Včeraj in danes so bile v Budimpešti občinske volitve. Izvedli so jih po novem zakonu. Volitve so končale nocoj ob 18. uri. Pri volitvah so sodelovale dve vladni in štiri opozicijske stranke. Včeraj je glasovalo 50 odstotkov volilcev. Prizadeti krogi menijo, da bo glasovalo danes še 45 odstotkov volilcev.

O rezultatih volitev se ne da še nič povedati. Po razpoloženju meščanov pa je soditi, da bodo socijalni demokratje in novoosnovana liberalna stranka izšli iz teh volitev precej ojačeni.

Novi zakon o socijalnem zavarovanju pred konferenco gospodarskih zbornic

Beograd, 22. decembra. l. V dvorani industrijske zbornice je bila predvčerajšnjim konferenca zastopnikov gospodarskih zbornic. Razpravljali so o vprašanju novega zakona o socijalnem zavarovanju. Sprejeli so v načelu sklep, da se ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje pozove, naj podaljša rok za vlaganje predlogov glede novega zakonskega načrta. Še istega dne so zastopniki gospodarskih zbornic odposlali posebno deputacijo, ki je predložila ministru ta sklep. Ministrstvo je zares podaljšalo rok do 15. februarja prihodnjega leta. S tem v zvezi so zastopniki gospodarskih zbornic nato sklenili, da se prihodnjič sestanejo pričetkom meseca februarja, da s konačno pomenijo o novem zakonskem načrtu.

Češkoslovaška odlikovanja jugoslovanskih zdravnikov

Beograd, 22. decembra. AA. Predsednik Češkoslovaške Masaryk je odlikoval z redom Belega leva III. stopnje dr. Dragutina Mašeka, vseučiliškega profesorja iz Zagreba in dr. Eda Šlajmerja, vseučiliškega profesorja v Ljubljani;

z redom Belega leva IV. stopnje sta odlikovana dr. Aleksander Blašković, vseučiliški profesor iz Zagreba, in dr. Mavricij Rus, predsednik zdravniške zbornice v Ljubljani;

z redom Belega leva V. stopnje pa dr. Radoslav Lopasič, zdravnik v Zagrebu.

Napredovanja

Beograd, 22. dec. AA. S sklepom min. prosvete in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so povišani: Prof. *Milan Grošelj* v Mariboru iz I-8 v I-7, dalje v I-8 iz I-9 suplenta srednjih šol *Rihard Ahlin* na III. realni gimnaziji v Ljubljani in *Peter Kovačič* v Celju.

Naraščanje monopolskih dohodkov

Beograd, 22. decembra. l. Po poročilih samostojne monopolske uprave kraljevine Jugoslavije so znašali monopolski dohodki v oktobru t. l.: za tobak 150,500.000, sol 21,688.000, petrolej 21 milijonov 760.000, užigalice 11,550.000, cigaretni papir 9,700.000, razni drugi dohodki pa 754.000 Din. Napram dohodkom v oktobru leta 1929. so letos v oktobru monopolski dohodki narasli za 3,600.000 dinarjev. Dohodki od 1. januarja do 31. oktobra t. l. so bili za 58,660.000 Din večji nego dohodki v istem času lanskega leta.

Likvidacija sladkornega kartela

Beograd, 22. decembra. k. Dne 1. januarja 1931. se razpusti kartel sladkorne industrije v naši državi. Produkcija sladkorja postane na ta način svobodna in tvornice bodo lahko med sabo konkurirale.

Licitacija za električno centralo v Subotici

Subotica, 22. decembra. k. Včeraj je bila uradno razglašena licitacija električne centrale v Subotici. Licitacija se bo vršila od 15. do 23. prihodnjega meseca. Stroški za centralo so določeni na 16,844.000 dinarjev.

Odličen francoski publicist v Beogradu

Beograd, 22. decembra. l. V Beograd je prispel znani francoski publicist Andrée Chéradame. Nekaj dni namerava ostati v naši prestolnici. Njegovo potovanje je v zvezi z neko mednarodno anketo, ki jo bo začel objavljati, čim se povrne v Pariz.

Nemški slavist v Zagrebu

Zagreb, 22. decembra. k. V Zagreb je prispel znani nemški slavist profesor komparativne slovanske filologije dr. Oton Grünenthal iz Breslave. Slavist namerava šest mesecev ostati v naši državi in proučiti jezik ter našo staro književnost.

Novi poljski poslanik v Berlinu

Varšava, 22. decembra. d. Za poljskega poslanika v Berlinu je bil imenovan dosedanji državni tajnik v poljskem zunanjem ministrstvu in prejšnji novinar Alfred Wisocki.

Nova bolgarska železnica

Sofija, 22. decembra. AA. Včeraj je bila slavnostno izročena prometu 70 km dolga železniška proga med Radomirom in Dupnico. Ta proga pomeni novo zvezo Bolgarije z Grčijo.

Žrtve pomorske nesreče v Kategatu

Kopenhagen, 22. decembra. AA. Po najnovejših vesteh je zahtevala nesreča, ki se je pripetila v Kattegatskem zalivu finskima parnikoma »Oberon« in »Arturus«, 43 človeških žrtev. Oba parnika sta se potopila. Med žrtvami je angleški šampijon Douglas.

Nova italijanska križarka

Genova, 22. decembra. AA. V ladjedelnici Ansaldo so krstili lahko križarko »Bartolomeo Colleoni«.

Z istim revolverjem ustrelila drug drugega

Bruselj, 22. decembra. AA. V pisarni sila bogatega bančnika Barmanna je došlo med lastnikom banke in njegovim levantinskim komitentom do ostrega spora. Nato je poslednji oddal na Barmanna več revolverskih strelov. Barmann se je branil, iztrgal napadalcu revolver iz rok in ga ustrelil, nato pa se je sam zgrudil mrtev na tla.

Vremenska napoved

Dunaj, 22. decembra. d. Dunajska vremenska napoved za jutri: Nocoj nevarnost poledice. Jutri južno vreme. Spremenljiva oblačnost, naraščajoči severozapadni vetrovi. Pričakovano južno vreme bo najbrže kratkotrajno.

Znižajte ceno kruha!

V Varaždinu pečejo dvakrat tako velike žemlje kot so naše po 25 par!

Pred par dnevi smo poročali, da je sklical ban dr. Marušič anketo, na kateri so se posvetovali o znižanju krušnih cen.

Še nekaj dni prej pa smo poročali, da je v Zagorju prevzela oskrbo z mesom za svoje člane neka zadruga, ker mesarji niso dali do sebe. Pravijo, da zadruga prav dobro uspeva.

V nedeljskem »Morgenblatt«-u pa je napisal g. Evgen Demetrović, brat ministra za trgovino Demetrovića, obširen gospodarski uvodnik, kjer beremo med drugim tudi to:

»... čeprav so žitne cene silno padle, se vendar cene za kruh in za pecivo sploh niso dosti izpremenile. Če se je pa kje kaj izpremenilo in če so kje cene nekoliko znižali, se je to povsod zgodilo na pritisk oblasti in občinskih uprav, ne pa na podlagi kalkulacije stroškov za materijal in za produkcijo, kar bi moralo biti edino ali vsaj glavno merilo za določanje cen raznih izdelkov.

V najnovejšem času se trudijo najti izhod iz te zagate in hočejo cene kruha znižati, toda peki nočejo o tem nič slišati, pač pa se trudijo dokazati, da je zahteva po znižanju cen za kruh neizvedljiva. V Varaždinu pa se je to le posrečilo. Konzumno društvo uradnikov in delavcev v veliki tamošnji tekstilni tovarni prodaja namreč dvakrat večje žemlje kot so v Zagrebu in pa pri pekih v Varaždinu, po 25 par komad in ne po 50 par!

V Zagrebu in v Varaždinu in v drugih krajih prodajajo po 8 dekagramov težke žemlje po 50 par, konzumno društvo uradnikov in delavcev v Varaždinu pa prodaja svojim članom dvakrat težje žemlje (po 16 dek) le po 25 par — ali ni to čudno?

Stvar pa je taka:

Konzumno društvo varaždinske tekstilne industrije je podjetje uradnikov in delavcev. Uprava fabrike nima nobenega vpliva na vodstvo društva, ampak mu je dala na razpolago le lokal in razsvetljavo in kurjavo za lokal; če pa hoče društvo nakupiti večjo zalogo živil, mu fabrika posodi denar za nakup, da dobe na ta način blago nekaj ceneje. Društvo kupuje svoje blago neposredno pri pridelovalcu, torej iz prve roke, brez posredovalcev. Član konzuma je lahko vsak uradnik in delavec v fabriki in vsak ima pravico dobivati hrano iz konzumne kuhinje, ki je najmodernejše urejena. Vsak član plača ob pristopu enkrat za vselej 5 Din. Za kosilo ali za večerjo stane porcija dobre in tečne, ter čeprav priproste hrane 75 par, ena velika žemlja pa stane 25 par. Vsak uradnik ali delavec se lahko najé v tej kuhinji do sitega za 1 Din! Vsak dan proda društvo po 800 do 1000 porcij in dela **brez izgube!**

Najtežja je bila zadeva s kruhom. Spočetka so kupovali kruh v mestu po navadnih cenah. Kasneje so pa to vprašanje uredili tako:

Kupili so večjo količino moke in so jo dali nekemu varaždinskemu peku, ki peče iz nje po 16 dek težke žemlje po 25 par za komad, kakor je bilo dogovorjeno.

Kruha torej ne peče konzumno društvo, ampak mestni pek, ki prav gotovo ne dela iz gole in nesebične ljubezni do bližnjega. Ta pek še vedno zasluži, čeprav peče dvakrat težji kruh za polovico običajne cene, ki jo je treba plačati za še enkrat lažji kruh!«

Gospod Demetrović dostavlja:

»Ta primer sem povedal, da se bodo morebiti le kakšnemu občinskemu očetu odprli možgani.«

* * *

Z energično akcijo za znižanje cen, pa ne samo za najvažnejša živila, ampak tudi za druge stvari, bo treba začeti tudi v Ljubljani in v naši banovini sploh. Vzgledi v Zagorju in v Varaždinu kažejo jasno, kako se da ta zadeva rešiti. Samo nekaj dobre volje je treba, pa gre. Gre toliko lažje, ker se danes, po 6. januarju, ni treba več ozirati na nekdaj vsegamogočne »volilce«, ki so na račun strahu pred njimi ob času raznih volitev lahko počeli, kar so hoteli, ker se jim noben »politik« na prste stopiti ni upal! Danes pa se to lahko zgodi brez vsakih ozirov in brez najmanjše skrbi!

Darujte Podpornemu društvu slepih Ljubljana, Pod Trančo št. 2

Zemlja se useda, hiše z zevajočimi razpokami

Zemeljski usadi na Orleku pri Kotredežu — že zdaj trpe veliko škodo štirje posestniki

Zagorje, 21. decembra

Da so zemeljski usadi v rudarskih središčih navadna pojava, ni potreba posebej omenjati. Zemeljski usadi nastajajo povsod tam, koder se pod zemljo grade rovi, ali takozvane »opave«, da se torej iz zemlje jemlje mase premoga. Tujcu, ki pride bodisi vsled opravkov v našo dolino,bodisi da ga je pripeljala pot slučajno k nam, bo z začudenjem gledal razpoko hriba takozvanega vrha pod Čolnišami in pa plazine, ki jih najdeš vse do Kisovca. V tem kraju, kjer se nahaja premogokop Kisovc, je teren bolj hribovit, dočim je teren nad premogokopom Kotredež bolj položen bolj obdelan in zato tem občutnejši za kmeta, ker mu je vsak usad neobdelana in škodljiva ledina.

Vsled teh usadov zemlje je že pred leti odkupil rudnik več kompletnih posestev in na ta način odškodoval lastnike teh posestev.

Sedaj se je pričela usedati zemlja v naselju na Orleku. Zemlja se useda lepo počasi, kar se opaža na polju in pa na hišah, ki dobivajo precej zevajoče razpoke, ki so posebno vidne na hiši posestnika Bučevca. Vsled obsega kompleks, obsegajoč več tisoč metrov, vsled česar največ trpe škode posestniki Štarkelj, Železnik, Bučevc in Goneli.

Prizadeti posestniki upravičeno pričakujejo, da bo pristojna oblast ugotovila vzroke, ki povzročajo usad in pa oskrbela, da se prizadetim posestnikom plača primerna odškodnina.

Lepo uspele božičnice v Ljubljani

Letos so na božičnicah obdarovali nad 1000 otrok

Ljubljana, 22. decembra.

Zlata nedelja je bila hkratu dan velikih, tradicijonalnih božičnic, ki so jih priredila dobrodelna društva. Nad 1000 revnih otrok so obdarovali s toplim perilom, obleko obutvijo ter z raznimi sladkarijami. Poleg manjših božičnic so se v nedeljo vršile 3 velike božičnice.

Mestna občina je letos imela v proračunu nad 5 milijonov za socijalno skrbstvo. Proračun je bil že davno izčrpan in zato je bila mestna občina navezana tudi na privatne podpore in darove. Mestna občina je za božične praznike 15 dobrodelnim društvom in korporacijam nakazala 25.000 Din, da so razdelile med svoje revne podpirance. Velikanski je naval podpor potrebnih strank na magistrat. Dnevno prihaja nad 100 revežev in rev pred socijalnopolitični urad.

Mladinski urad pod vodstvom mag. uradnika Fr. Sedeja je v nedeljo ob 4. popoldne priredil v veliki dvorani »Uniona« božičnico mestne občine. Lepi prireditvi so med drugimi prisostvovali župan dr. Dinko **Puc in obč. svetniki dr. Fettich**, Ivan Nep. **Jeglič** in Anton **Likozar**. V spremstvu očetov in mater je prišlo 430 dečkov in deklic. Mestna učiteljica ga. **Vencajzova** je aranžirala prav ganljivo in lepo uspelo otroško igro, pri kateri je sodelovalo 32 dečkov in deklic. Najlepše je igrala učenka Igličeva. Župan dr. Dinko Puc je imel kratek, a lep nagovor na obdarovano deco, v katerem je otroke opominjal, da naj se v mladosti marljivo uče in ubogajo starše, da tako postanejo pošteni in dobri občani in državljani. Med božičnico je igrala godba »Zarje« pod vodstvom mag. uradnika I. Dolinarja.

Druga večja božičnica je bila v dvorani Mestnega doma. Tu jo je za obrtniške vajence in vajenke priredila Zveza obrtnih zadrug, Božičnici je prisostvovalo nad 500 vajencev in vajenk. Zveza jim sicer ni mogla zaradi pičlih denarnih sredstev nakloniti večjih daril, pač pa se jih je spomnila s skromnimi darili. Vsak vajenec je prejel lepo vezano knjigo, izdano pred letom ob 25-letnici Zveze, nekoliko sladkarij in pisalno orodje. Lepo prireditev je otvoril predsednik vajeniškega odseka Zveze Milko **Krapež s kratkim nagovorom.** Obrtniški naraščaj je z navdušenjem sprejel govore in nasvete, ki so jih podali predsednik Zveze dr. Josip **Rebek**, tajnik Zbornice TOI dr. Matko **Pretnar** in minister n. r. dr. Albert **Kramer.** Vsem govornikom se je iskreno zahvalil vajenec pri elektrotehnični tvrdki Bogataj Marjan **Lombar.**

Tretja večja božičnica je bila prirejena od Kola jugoslovenskih sester na srednji tehnični šoli na Mirju. Predsednica Kola, dvorna dama ga. Franja **Tavčarjeva** je vodila prav domače prijetno prireditev. Obdarovanih je bilo 120 otrok z razno obleko in drugimi darovi, ki so jih agilne in požrtvovalne članice nabrale pri posameznih trgovcih, industrijcih in drugih uglednih občanih. Dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva je v vznešenih besedah čestitala vesel Božič deci, nakar se je prisrčno lepo zahvalila kolašicam učenka šentjakobske osnovne šole gdč. Mirtičeva.

Tudi Vincencijeva družba je imela veliko božičnico. Obdarovala je okoli 100 revežev.

Občni zbor veterinarjev Dravske banovine

Celje, 21. decembra.

V hotelu »Evropa« se je danes vršil redni letni občni zbor Jugoslovanskega veterinarskega udruženja, sekcija Dravske banovine. Zbor je otvoril podpredsednik vet. svetnik g. dr. **Veble** iz Litije.

Uvodno je predaval ravnatelj veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani g. dr. **Kern** o nalezljivih boleznih perutnine, ki so pri nas še vse premalo raziskane, a povzročajo veliko škodo našemu narodnemu gospodarstvu. Predavatelj zahteva, da se naj vrši strožje nadzorstvo nad gojitelji perutnine. Svoje predavanje je izpopolnil s prikazanjem mnogo grafičnih podatkov in slik. Za njim je predaval g. inspektor **Černe** o razmerju veterinarjev do živinoreje. G. dr. Veble je nato prečital zahvalno pismo g. bana dr. Marušića za čestitke ob njegovem imenovanju ter nato podal obširno poročilo.

Letos je sekcija imela dve zborovanji, 21. marca v Celju, 7. septembra pa v Ljubljani. Na svetovnem kongresu veterinarjev sta zastopala sekcijo g. dr. Kern ter ravnatelj mariborske klavnice g. dr. Rajko. Številno je bilo zastopstvo na občnem zboru udruženja, ki se je vršil v septembru v Zagrebu. Sklenilo se je nato poslati kr. banski upravi spomenico, o kateri se izražajo sledeče želje. K tržnemu nadzorstvu v Ljubljani naj se nastavi veterinarja. Banovinski veterinarji naj se nameščajo tako kot bivši deželni veterinarji. Na srezih, kjer so sedaj agronomi živinorejski referenti, naj to funkcijo vrše veterinarji. Za srezke veterinarje naj banska uprava nabavi mikroskope, da bi mogli uspešneje vršiti svoje nadzorstvo nad izvozno živino. Desinfektorji naj se pritegnejo k razkuževanju po živinskih boleznih inficiranih hlevov. Prihodnje leto se bo priredila v Beogradu velika veterinarska razstava, na kateri bo sekcija sodelovala.

Sledili sta še tajniško in blagajniško poročilo, nakar je dobil stari odbor absolutorij. Popoldan se je občni zbor nadaljeval in je bil izvoljen dosedanji odbor, razen tajnika g. Kocjana, ki je podal ostavko, v odbor pa je bil izvoljen g. De Gleria. Občni zbor je zaključila obširna debata o raznih strokovnih vprašanjih.

Dobrodelna akcija Rdečega križa v Trbovljah

Trbovlje, 20. decembra.

Tiho in mirno, brez hrupa in zunanjega pompa vrši tudi tukajšnji Rdeči križ svoje veliko samaritansko delo med narodom. Če kje, tedaj ima Rdeči križ ravno v rudarskih revirjih danes v tej krizi preobilo prilike nuditi svojim v pomanjkanju živečim najmlajšim svojo plemenito pomoč. Žal, da to tiho, požrtvovalno delo Rdečega križa le pri mnogih ne najde pravega razumevanja.

Zaradi naraščajoče bede in pomanjkanja ubogih delavskih otrok je tukajšnji odbor Rdečega križa, ki mu načeljujeta tukajšnji učitelj *g. Karel Omerzu* in *rudniški zdravnik g. dr. Baumgarten* sklenil podvzeti v kratkem dobrodelno akcijo, ki naj bi bila v pomoč najrevnejši delavski šolski deci.

Sinoči se je vršil v tukajšnji rudniški restavraciji sestanek funkcijonarjev, odbornikov in zaupnikov tukajšnjega Rdečega križa, na katerem se je osnoval damski komite Rdečega križa, ki se je sestavil sledeče: Predsednica ga. *Hamrla*, soproga rudniškega inspektorja; podpredsednica ga. *Sitar*, soproga podžupna; tajnica ga. *Zavrl*, soproga ravnatelja meščanske šole; blagajnica ga. *Radej*, soproga trgovca. Ta damski komite bo deloval popolnoma samostojno pod okriljem tukajšnje krajevne organizacije Rdečega križa ter bo pritegnil k sodelovanju še druge dame, ki bodo pripravljene sodelovati pri tej samaritanski akciji. Akcija damskega komiteja Rdečega križa bo šla za tem, da se zberejo pri dobrih srcih sredstva v denarju ali naravi, ki bodo omogočila, da se najrevnejšim delavskim otrokom, ki pridejo čestokrat brez zajutreka v šolo, daje v zimskih mesecih zajutrek in sicer gorko mleko s kruhom. Dame, ki tvorijo ta komite, so se že izjavile, da bodo prehranjevale nekaj najrevnejših otrok na svoje stroške, kar je vse hvale vredno. Komite računa, da se bodo našla tekom akcije še druga dobra srca, ki bodo posnemala to plemenito delo usmiljenja do bližnjega. Radi tega prosi odbor Rdečega križa vse one, katerim je količkaj mogoče prispevati v ta človekoljubni namen, da prošnje članic tega komiteja, ki bodo pričele prihodnje dni zbirati prispevke, ne odklonijo, kajti dame bodo prosile v imenu nedolžnih delavskih otrok, ki žive zaradi težke socijalne krize v pomanjkanju.

Prostovoljni prispevki in darovi naj se pošiljajo na naslov blagajnice *ga. Radej, soproge trgovca v Trbovljah (Petelinovavas).* Kot prvi je naklonil v ta namen večji znesek podpredsednik Rdečega križa g. dr. *Baumgarten* ter s tem položil temelj tej akciji. Želimo, da bi plemeniti darovalec našel obilo posnemalcev.

Prenovljenje župne cerkve na Jesenicah

Jesenice, 19. decembra.

Našo mestno župno cerkev prenavljajo. Za 15 m so jo podaljšali, pevski kor pa razširili za 2 m, tako da je renovirana cerkev 37 m dolga in 14 m široka. S pročelja tvori glavni vhod dvoje vrat, ki so obita z bronasto pločevino. Na vratih so izdelane glave 12 apostolov, pod temi 4 evangelisti v simbolih. To je delo akademičnega kiparja Franca **Kralja.** — Zunaj je cerkev zidana iz domačega jeseniškega marmorja. V sredini pročelja in v višini več metrov se dviga krasen kip Kristusa Kralja, ki je 1200 kg težak in 2·40 m visok. Ta kip je izdelal tudi akademični kipar Franc Kralj, in sicer iz nabrežinskega marmorja. — Glavna vhoda pa sta ločena po mogočnem masivnem stebru iz jeseniškega marmorja. Pri stranski fasadi je jako posrečen portal pri vhodu v zakristijo, kjer sta uporabljena oba kamnita stebra, ki sta bila prej pod korom. Omet je močan. Zvonik je zaenkrat še stari; predelal pa se bo prihodnje poletje in bo dobil najmodernejšo obliko.

Notranjščina cerkve je razdeljena v 3 ladje, katere loči na vsaki strani po 5 marmornatih stebrov; marmor teh stebrov pa je podpeški (Podpeč pri Preserjih). Vsaka stena ladij je do višine 1·60 m obložena z marmornatimi ploščami. Delo kamnosekov Vodnika in Tomana. Glede pevskega kora bi bilo pripomniti, da je sedanji kor še enkrat večji kot prejšnji. Oltarji so trije, glavni in dva stranska, ki so zaenkrat tudi še stari, vendar se bodo v doglednem času prenovili. Pomladi bodo napravili še tlak iz žgane opeke, ki je učinkovit in najtrpežnejši. Prostor pred cerkvijo in okoli nje bodo uredili.

Delo dobro napreduje in ko bo končano, bo cerkev v resnici dostojna zgradba za mesto Jesenice in poudariti je treba, da tudi potrebna. Zavedati se moramo, da se Jesenice kot najmlajše in najzapadnejše mesto sila hitro razvija in postaja od dne do dne pomembnejša točka Gorenjskega kota. 40 let so delali naši predniki na tem, da se zgradi cerkev, in sedaj se je ta 40 let stara ideja vsaj deloma realizirala s tem, da smo vsaj renovirali staro. Pri majhni dobri volji Jeseničanov se bo cerkev tudi lahko plačala brez posebnih težav. G. duh. svetnik Kastelic Anton, mestni župnik je izjavil, da je v ta namen nabral že lepo svoto prostovoljnih prispevkov.

Slovenska Bistrica

Smrtna kosa. Umrla je v nedeljo dopoldne ga. A. Limanšek v Kovačji vasi pri Slovenski Bistrici v starosti 80 let. Imenovana je mati tukajšnje gostilničarke gospe Walland. N. v. m. p.

Vojaški obvezniki pozor! Vsi oni kateri so bili pred ali med vojno nesposobni za vojaško službo ali so v vojaški službi postali nesposobni in tudi tisti, ki so bili v naši vojski nesposobni, a se smatrajo sedaj za sposobne se morajo *brezopogojno do 15. januarja 1931 javiti* v pisarni mestnega urada. Izvzeti so oni invalidi, ki so nad 30% invalidi in vsi, ki so bili v naši armadi nesposobni. Pri morebitnih pozivih k orožnim vajam se v bodoče ne bo oziralo na nesposobnost pozvanih, ki se v tem roku ne bi javili, poleg tega pa se bo proti takim še kazensko postopalo.

Proslava rojstnega dne Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra. Rojstni dan Nj. Vel. Kralja smo tudi pri nas lepo in prisrčno proslavljali. Dopoldne je bila slavnostna maša v tukajšnji farni cerkvi, pri kateri so bili navzoči državni uradniki, vojaštvo, šole vsa društva in mnogo meščanstva. Zvečer je bila pri razsvetljenih oknih bakljada, katere so se udeležili Sokoli vojaštvo in gasilci v slavnostnih krojih. Po bakljadi je godba igrala državno himno, vojaški trobentači pa so odigrali povečerje.

Svoj drugi planinski ples priredi podružnica SPD *definitivno dne 5. januarja* ob pol 21. uri v dvorani okrajne hranilnice. Čisti dobiček je namenjen graditvi planinske koče pri Sv. Treh kraljih pod Velikim vrhom

Kultura

Moserjev stoti večer na šentjakobskem odru

V nedeljo so Šentjakobčani ponovili po lanskih uspehih znano Fodorjevo komedijo »Revna kot cerkvena miš«, v kateri je z vlogo Schinzela nastopil g. Moser. Za njegov stoti nastop in trileto zvestobo v agilni igralski družini mu je čestital v prvem odmoru g. Pogorelec, njemu pa se je pridružila vsa dvorana z vztrajnim ploskanjem. Slavljenec je prejel v dar tudi mnogo rož in društveni trak — za prehod v novo dobo gledališkega dela. Čestitamo!

Predstavo je režiral g. Karus. dobro in je celo oder uspešno prilagodil velebančnim razmeram. Baron g. Košak, njegov sin g. Škerlj, grof g. Lavrič, slavljeni g. Moser kot Schinzel, Suzi gdč. Baranova, Olly gdč. Pirčeva, pa gg. Videtič in Čuk v manjših vlogah, so dosegli ta večer lep skupni uspeh, za kar jih je občinstvo nagradilo s polno udeležbo in ponovnim ploskanjem. Kratko bi označil ta večer kot popolni uspeh, v katerem so vsi nastopajoči v svojih vlogah dovršili resnično žive osebe. Odločna je bila tudi vsebinsko gospodična Baranova, dočim je gospod Košak imel premlado masko. Obilo smeha sta žega gospoda Mser in Lvrič, njuni nastopi bodo pač vedno polnili še večjo dvorano. — *I. G.*

»Ilustracija« št. 12 je pravkar izšla s sledečo vsebino: Sv. Miklavž. — Lyonska zabavnika Coquard pred jaslicami (B. Orel). — Kako praznujejo Božič po svetu. — Božični večer. — Rojstvo Gospodovo v umetnosti. — J. Zorman. — Pravljica z božičnega drevesa. — Ministrski predsednik g. Živković v Sloveniji. — Volk (Ing. V. Koprivnik). — Iz gledališča: Moč usode, La Boehme, La Mascotte. — O Mascotti B. Kreft). — Iz Rogaške Slatine. — Film: O filmskem obrazu. Filmska anketa. Gdčna Lubejeva, Richard Tauber. — Če gledam izložbena okna naših knjigarn. — Nove knjige. — Tigrovo oko. (A. Mills). — Sodobni moderni detektiv. — Iščemo Atlantido! — Startajoče žene. — (Wierzynski-Fr. Vodnik). — Iz prazgodovine nogometa. (M. Celar). — Naši otroci. — Pozdrav »Ilustraciji«. — Slovenci v Parizu. (D. Zelen). — Sarajevo. (B. Magajna). — Slovenci na Poljskem. (T. Debeljak). — Fotoamater: Moja prva fotografija. (A. J.). — Dolg čas. (Veselko Pičirad). — Iz vsega sveta. — Hrabroslav Volarič. — Oktavo više...! — Moda. — Naslovna slika na ovitku: Fr. Stiplovšek: Pozimi. (Pastel). — Če želite, vam pošlje uprava številko na ogled.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 22. decembra: Zaprto.
Torek, 23. decembra: Zaprto.
Sreda, 24. decembra: Zaprto.
Četrtek, 25. dec.: ob 15. uri »Serija A-000001.« Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ob 20. uri »Gospa Ministrica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Petek, 26. decembra: ob 15. uri »Peterčkove poslednje sanje. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri »Utopljenca«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 22. decembra: Zaprto.
Sreda, 24. decembra: Zaprto.
Torek, 23. decembra: Zaprto.
Četrtek, 25. decembra: »Car in tesar« ob 15. uri. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: »La Mascotte«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Petek, 26. decembra: ob 15. uri »Grofica Marica«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri »Carmen«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Sobota, 27. sobota: »Boheme«. Red B.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 23. decembra: Zaprto.
Sreda, 24. decembra: Zaprto.
Četrtek, 25. decembra ob 15 uri: »Aladin«, otroška predstava. Ob 20. uri: »Grof Luksemburški«. Prvič v sezoni
Petek, 26. decembra ob 15. uri: »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20. uri: »Lutka«. Kuponi.
Sobota, 27 decembra ob 20 uri: »Prodana nevesta«. Kuponi.
Nedelja, 28. decembra ob 15. uri: »Aladin«. Otroška predstava. Kuponi. — Ob 20. uri: »Grof Luksemburški«.

Koks za kovače in centralne kurjave
iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
743 franko plinarna mudi
Ljubljanska mestna plinarna.

Dnevne vesti

— **Nj. Vel. kralj Aleksander I.** je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XI. mednarodnega vzorčnega velesejma, ki bo v Ljubljani od 30. maja do 8. junija 1931.

— **Nj. Vel. kralj na razstavi presbiroja.** V nedeljo popoldne je Nj. Vel. kralj obiskal razstavo presbiroja na Kalimegdanu. Spremljali so ga adjutanti in minister dvora. V razstavnem paviljonu je visoke goste pozdravil šef presbiroja dr. Marjanović. Kralj si je v poldrugi uri ogledal z zanimanjem ves razvoj države od l. 1919., ki je prikazan v slikah in črtežih.

— **Sprejemanje strank pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.** Ban Dravske banovine g. dr. Marušič Drago bo sprejemal stranke, izvzemivši praznike, ob torkih in petkih od 10 do pol 13. ure. Ob istih dnevih in ob istem času bo sprejemal stranke tudi pomočnik bana g. dr. Pirkmajer Otmar. Ob tej priliki opozarjamo stranke, da je v smislu zadevnega razpisa ministrskega predsednika dovoljeno intervenirati le v svoji zadevi ali pa s pomočjo zakonitih in pooblaščenih javnih zastopnikov. Obenem se stranke opozarjajo, da je v njihovem interesu, ako poravnajo svoje zadeve predvsem pri pristojnih prvoinstančnih oblastvih, oziroma pri pristojnih načelnikih oddelkov ter šefih odsekov, ker je razumljivo, da se gospod ban in gospod pomočnik bana morata posvetiti v glavnem vodstvu uprave in posebno važnim vprašanjem občega značaja ter reševanju pritožb, v kolikor so naperjene proti upravnim organom.

— **XI. dražba kož divjadi** bo 26. januarja 1931 na veselejmu v Ljubljani. Kdor hoče svoj lovski plen ugodno prodati, naj pošlje svoje kože čimprej na »Divjo kožo«, Ljubljana-velesejem, kjer se dobe tudi vsa pojasnila brezplačno.

Pot vas pelje tudi mimo izložbe staroznane tvrdke

C. I. HAMANN

na Mestnem trgu št. 8.

Blagovolite si ogledati in našli boste primerno darilo za svojce. (922)

— **Svečana blagoslovitev doma »Pravde«.** V Beogradu so na zelo svečan način v nedeljo blagoslovili nov dom beograjskega dnevnika »Pravde« in obenem 25letni delovni jubilej urednika Manojla Sokića. Dom je blagoslovil s svečeniki patrijarh Varnava. Navzoči so bili zastopniki vlade in ministrov ter vse beograjske javnosti.

— **Državoznanstvo.** To knjigo z Dopolnilom, ki obravnava gospodarsko in kulturno strukturo naše države ter obseza glavne določbe zakonov, potrebuje vsak. Stane broš. 26, vezana 56 Din. Dopolnilo samo pa 12 Din. Dobi se v knjigarnah in pri piscu dr. Franu Ogrinu (Kamnik)).

— **Na mesto cvetja** je poklonilo učiteljstvo I. drž. dekliške meščanske šole v Ljubljani v počastitev spomina blagopokojne gospe Jožefe Potočnikove »Podpornemu društvu za gluhonemo mladino« Din 200, za kar se mu odbor najtopleje zahvaljuje.

— **Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani** zaključi svoje poslovanje za stranke 24. decembra t. l. ob pol 13. uri.

— **Jubilej uglednega ljubljanskega trgovca.** 50letnico svojega marljivega, vestnega in uspešnega delovanja v trgovstvu je proslavil ljubljanski trgovec g. Ivan Samec, predsednik Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani. V isti hiši ima jubilant trgovino že 50 let neprestano, njegova trgovina je med najuglednejšimi v Ljubljani. Velike zasluge si je pridobil v tem času tudi kot funkcijonar v raznih strokovnih društvih. Mnogo si je prizadeval pri organizaciji slovenskega trgovstva in na sadove svojega truda zre lahko ob tem jubileju s ponosom. S ponosom mu pa lahko žele tovariši-ljubljanski trgovci še mnogo srečnih let, katerim se pridružujemo tudi mi.

— **Volna, bombaž, nogavice in pletenine** v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

Najlepša božinča darila v največji izberi dobite v trgovini Bata. 1031

— **Odkritje spomenika v Rogaški Slatini.** Že dolgo se je bavilo ravnateljstvo zdravilišča v Rogaški Slatini in pa skupina bojevnikov ondotnega kraja z mislijo, da bi ta kraj počastil domače padle vojake. Nastale so razne težkoče, toda kljub temu je končno prišlo do rešitve tega vprašanja. Avtor spomenika je Plečnikov učenec, arhitekt Jaroslav Črnigoj, ki si je zamislil spomenik v podobi žrtvenika in vrelca, od koder vro nove sile in moči naši ljubljeni Jugoslaviji. Seme 156 padlih domačinov, ki so večinoma izkrvaveli na Fajtem hribu na Sv. Gabrijelu, ni bilo zastonj vrženo v zemljo. Iz tega semena naj vzklije nam in našemu rodu boljša bodočnost. Z neverjetno potrpežljivostjo je ljudstvo vztrajalo 2 in pol ure v mrazu in snegu, ko se je vršilo lepo slavje odkritja. Po govoru kurata Bonača je opravil sveto daritev za padle naš pesnik Silvin Sardenko. Iskrena hvala bodi izrečena ravnatelju zdravilišča g. Šteru in vsem njegovim sotrudnikom, zlasti pa zastopniku glavarstva iz Šmarij pri Jelšah dr. Svetini Antonu, ki je s vojo navzočnostjo počastil prelepo slavje.

— **Strašna vaška drama.** Kmetski fant Čedomir Djordjević v vasi Bobota je bil sprt z družino. Ker mu oče ni hotel izročiti del posestva, je organiziral roparski napad na hišo. S svojimi pajdaši je oropal hišo, ustrelil brata in težko trpinčil mater in sestro. Orožniki so tolovaje polovili.

— **Nafta v Kakanju.** V državnem premogovniku Kakanju v Bosni so naleteli v globini 350 m na nafto. Doslej so jo pridobili že 3000 l. Teren v okolici bodo še natančno preiskali in ugotovili, če bi se tu izplačalo še nadalje pridobivati nafto.

Din 26·— Vas stane liter finega likerja

27 vrst esenc po Din 6·— in najfinejši alkohol nudi drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— **Vreme.** Barometer je kazal včeraj ob 7 v Ljubljani 771·7, v Mariboru pa 769·6, temperatura je bila ob tem času v Ljubljani — 0·6, v Mariboru pa —2 C. Večinoma je bilo mirno. Oblačnost je bila povsod velika (od 8 do 10). Snežilo je v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu, deževalo je v Kumboru, Splitu na Rabu in na Visu. Največ padavin je bilo v Splitu in na Rabu. Najnižja temperatura je bila v Ljubljani —1·8, v Mariboru —2, v Zagrebu —2, v Beogradu —3, v Sarajevu —2 in v Skoplju 1 C.

Ljubljana

Torek, 23. decembra 1930., Viktorija. Pravoslavni: 10. decembra, Ozrislav.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

*

■ **Popoldanske ure na mestnem magistratu.** Kakor pri državnih uradih, nameravajo tudi pri mestnem magistratu ljubljanskem uvesti dopoldanske in popoldanske uradne ure. Med uradništvom jih je mnogo proti popoldanskim uradnim uram.

■ **Slaba zlata nedelja v Ljubljani.** Od včerajšnje zlate nedelje so ljubljanski trgovci pričakovali lepe poslovne uspehe. Vsled splošne stagnacije in občne krize, ki jo občutijo vsi sloji brez razlike, pa je bila včerajšnja nedelja najslabša povojna zlata nedelja. Letos ni dosegla niti zdaleka onih uspehov in zadovoljstva med trgovci, kakor so to sami računali. Opažati je bilo zlasti, da je bil dotok kupujočega občinstva iz okolice in z dežele zelo majhen. Zato so mnogi trgovci imeli trgovine odprte le dopoldne, a popoldne so jih zaprli ter čas vporabili za notranje poslovno delo in inventariziranje. Ves poslovni promet cenijo nekateri trgovci nekaj 100.000 Din. Mnogi trgovci pa niso dobili niti tolikega inkasa, kakor so znašali režijski stroški. Trgovci so se nadejali, da bodo spravili v promet večje količine pred 2 mesecema nabavljenega blaga, a so se vračunali. Naši trgovci se nahajajo v težkem položaju, ker morajo zadostiti svojim plačilnim obveznostim, a sami morajo dovoljevati dolgoročne kredite.

Do torka zvečer prinešene obleke v kemično snaženje in barvanje, ter pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna **JOS. REICH.** 660

■ **Božično zborovanje Slomškove družbe v Ljubljani.** V nedeljo 28. t. m. ob 14. uri: 1. Štrukelj: Friderik Baraga, veliki misijonar in učitelj Indijancev. 2. Plestenjak: Kulturni pomen Barage za Slovence. 3. Dr. Ehrlich: Šola in misijonstvo. V ponedeljek 29. t. m. ob pol 10. uri: 1. Vencajz Slavica: Otroški vrtci v preteklosti in sedanjosti. 2. Dr. Stanko Gogala: Osebnost učitelja. 3. R. Wagner: Poglabljanje nacijonalne vzgoje. Zborovanje bo obakrat v Unionu. K obilni udeležbi vabi odbor.

■ **Dve premijeri v drami.** Premijera Balzacove komedije »Mercadet« bo v nedeljo 28. t. m. Komedijo režira znani režiser dr. Branko Gavella, z vso temeljitostjo svojega obsežnega znanja. Naslovno vlogo igra g. Levar. V ostalih vlogah je zaposlen skoraj ves dramski ansambel. — Naslednja premijera, Golieva vesela pravljica »Princeska in pastirček«, bo prve dni januarja v režiji prof. Šesta.

■ **Konjsko meso azstonj!** Gospod Marinšek I., konjski mesar v Prečni ulici, je podaril za božič in novo leto za ljubljanske reveže 100 kg konjskega mesa brezplačno. Nakaznice za meso se dobe med uradnimi urami v mestnem socijalno političnem uradu, soba št. 42.

■ **Nesreče in nezgode.** V nedeljo so pripeljali brezposelnega tesarskega pomočnika Cirila Pogačarja, ki se je v neki gostilni na Žabjaku pošteno napil. Pogačar je prišel domov in je takoj zaspal. Zbudil se ni niti naslednjega dne in je bil tudi ves trud žene, da bi ga zbudila, zaman. Tudi v bolnici leži še vedno v nezavesti. — V Tivoliju se je poškodoval pri sankanju dijak Zlatan Schildenfeld tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. — Na Dunajski cesti je padel včeraj zvečer 50letni mizarski pomočnik Mihel Franc in si pri tem zlomil desno nogo v goleni. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnico. — 17letna delavka Amalija Gašperšič, zaposlena v tovarni »Saturnus«, je danes dopoldne po neprevidnosti vtaknila levo roko v stroj, ki jo je precej občutno poškodoval. — Prav težka nesreča bi se lahko zgodila danes malemu 2letnemu Marjanu, sinu poslovodje Voje, stanujočem v Koritkovi ulici 3. V kuhinji se je igral njegov 2letni sinček, ki je po čudnem naključju padel v čeber vrele vode. Na srečo je služkinja takoj nato prispela v kuhinjo in je potegnila malega Marjančka iz čebra. Bil je precej resno oparjen po telesu. — Marija Zupanc, 85letna vdova iz Šmartna pri Mostah je šla včeraj zjutraj po mleko. Na zledeneli cesti ji je spodrsnilo in je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. — V bolnico je bila prepeljana nadalje 20letna pletilka v tovarni Kunc, Kranjc Draga iz Zelene jame, ki se je zastrupila z ogljikovim plinom. Včeraj je likala obleko in je nenadoma omahnila in se zgrudila nezavestna na tla. Ako ne bi prišla takoj pomoč, bi lahko zastrupljenje povzročilo smrt. — Mlinski vajenec Okorn Anton iz Duplic pri Kamniku se je včeraj igral s flobertovko. Ravnal je pri tem tako neprevidno, da si je obstrelil levo roko.

■ **Iz kriminalnega predala.** Prav mrzel veter je začel pihati po zasneženih ljubljanskih ulicah. Prazniki se bližajo, z njimi razne skrbi. Vsak pošten kristjan si rad za Božič privošči kak priboljšek. Tega naziranja je bil tudi nek neznanec, ki se je splazil v zaklenjeno drvarnico vdove Ljudmile Kezelove v Vilharjevi ulici. Neznanec je opazil, da se tam nahaja kurnik s tolstimi kokoši. Možakar se je skril, potegnil nož in začel ubogi perutnini rezati glave. Ko je na ta način zaklal 8 kokoši jo je neznanokam odkuril. V spomin na dogodek je pustil v drvarnici odrezane glave. Kokoši so bile vredne 240 Din. — Hlapcu pri trgovini s premogom Skala na Mirju, Antonu Štruklju je nekdo med spanjem iz hleva ukradel sivo suknjo, v kateri je imel denarnico s 200 Din. Štrukelj trpi 1100 Din škode.

Maribor

m **Srezki odbor Narodne obrane za Maribor in okolico** se je iz Narodnega doma preselil v Streharjevo hišo v Grajski ulici štev. 5 (nasproti gradu), kamor se naj naslavljajo dopisi. Uraduje vsak delavnik od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Blagajna posluje še posebej vsak torek in petek od 18. do 19. ure. Na oblastni odbor N. O. se naj naslavljajo dopisi kakor doslej, tudi v bodoče v Maistrovo ulico 17. Pristopajte k Narodni Obrani! Ustanavljajte krajevne in srezke odbore!

m **Akademija učiteljiščnic.** V nedeljo popoldne so priredile tukajšnje učiteljiščnice akademijo v prid revnejšim tovarišicam. Obiskana ni bila najbolje; posetili so jo pretežno le starši in dijaki, pa tudi program je bil pičel. Akademijo so otvorile učenke vadnice z »Letnimi časi«; sledili so pevski nastopi solistk, med katerimi je pokazala največ občutja in izvežbanosti gdč. Šušteršičeva. Najboljša točka akademije je bil violinski solo, ugajala pa je tudi deklamacija »Naša beseda« s spremljanjem na klavirju. Spored je zaključila mala spevoigra »Čevljarčka«. Po sporedu se je razvila zabava s plesom.

m **Društvo državnih policijskih nameščencev in vpokojencev v Mariboru** je 19. t. m. najbednejšim vdovam in sirotam svojih umrlih članov po stopnji potrebe poklonilo kot božično darilo izdatno denarno podporo. V tekočem poslovnem letu je društvo razdelilo med svoje člane, njihove vdove in sirote nad 11.000 Din podpore in v treh smrtnih slučajih 6000 Din posmrtnine.

m **Oznamenovanje ulic pri Sv. Lenartu.** Trška občina pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je te dni oznamenovala ulice z imeni onih krajev, kamor vodijo. Hiše je oskrbela tudi z novimi številkami.

m **Gospodarsko prosvetni tečaj v Konjicah.** V nedeljo je mariborska ZKD priredila v Konjicah gospodarsko - prosvetni tečaj, na katerem so predavali urednik Špindler, strokovni učitelj Robnik in inž. Šiftar iz Maribora ter šolski upravitelj Klemenčič s Pobrežja. Ob tej priliki so ustanovili v Konjicah tudi okrajni pododbor ZKD pod vodstvom dr. Mejaka.

m **Podporno društvo za revne učence v Mariboru** se zahvaljuje vsem, ki so z darovi pripomogli k božičnemu obdarovanju mariborskih otrok.

m **Trencheoati, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galoše, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vso manufakturno blago na obroke, L. Ornik, Maribor, Koroška 9.** 852

m **Poroke.** Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Umbert Dell' Olivo, mizar, in Angela Devčmanova, tkalka; Lovrenc Zelan, ključavničar, in Ljudmila Milkovičeva, šivilja, ter Ivan Schwarz, poštni nadoficijal, in Viljelmina Viherjeva, posestnica. Bilo srečno!

m **Smrt uglednega inženerja.** V nedeljo je v tukajšnji bolnici umrl v 41. letu inž. Albert Beizer, zaposlen pri tvrdki Šlajmer & Jelenc. Večen spomin!

m **Smrti.** Pretekli teden so v Mariboru umrli: Marija Fürstova, žena uradnika, 45 let stara; Jelisava Šegova, učenka, 11 let; Adam Scriatz, ključavničar, 61 let; Ivan Jaklič, krošnjar, 85 let; Marko Knezar, železničar, 38 let; Josip Irgolič, klepar, 71 let; Ivan Auff, strojevodja v p., 51 let; Viljem Gradišnik, sin ključavničarja, 6 let; Gabrijela Hermanova, žena trgovca, 30 let; Stanislav Kramberger, sin mesarja, 4 leta; Julijana Straussova, zasebnica, 86 let, in inž. Albert Beizer, 41 let star. N. v m. p.!

m **Seja župne uprave SKJ v Mariboru** bo tokrat izjemoma v torek 23. t. m. ob običajni uri, ker je v četrtek praznik. Na dnevnem redu so izredno važne zadeve in prosim čim bolj številne udeležbe. Zdravo! Starosta.

m **Ogenj.** V nedeljo okrog 16. ure je na Tržaški cesti službujoči stražnik opazil, da se iz zaklenjene delavnice krojaškega mojstra Franca Reicherja sumljivo kadi. Poklical je mojstrovo ženo, ki je delavnico odprla in tu so ugotovili, da se je od električnega likalnika, ki je bil še vedno združen s tokom, vnela miza. Ogenj so takoj pogasili. Škode je 800 Din.

m **Poskušen samomor.** V soboto zvečer je v bližini ceste v Št. Peter v Melju skočila v Dravo služkinja Frančiška N.; rešili so jo pa še pravočasno delavci tamkajšnje lesne industrije. Zakaj je dekle hotelo v smrt, ni povedalo.

m **V cerkvi zblaznel.** V frančiškanski cerkvi je v nedeljo malo pred poldnevom zblaznel 30letni Mihael Šušterič, doma iz okolice Brežic. Odvedli so ga na policijo in potem v bolnico.

m **Tatvina božičnih drevesc.** V noči od sobote na nedeljo so neznanci odnesli z Glavnega trga več božičnih drevesc v vrednosti preko 200 Din, last graščine Hrastovec pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Mariborsko Narodno gledališče — banovinsko

Kakor doznavamo, bo z novim proračunskim letom država ustavila subvencijo vsem pokrajinskim gledališčem, tako da bodo v njeni upravi ostala samo tri osrednja v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Vsa ostala bodo prešla v banovinsko upravo. Ker mariborsko gledališče ni na sedežu banske uprave, je obstojala velika nevarnost, da se sploh ukine, ker brez subvencije ne bi več moglo poslovati. Ukinitev gledališča bi pa bila za Maribor preveč usodna, zato se je baje rešilo to vprašanje tako, da ga bo prevzela banovina, ker ji za ljubljansko, ki ostane v državni upravi, itak ne bo treba skrbeti. Tako bo našemu odru ohranjena nezmanjšana subvencija. V enakem smislu bo rešeno tudi vprašanje gledališča v Osijeku.

Celje

* **Uradni dan Sreskega gremija trgovcev v Celju za člane trgovce v gornjegrajskem srezu se vrši** v tem mesecu radi praznikov izjemoma jutri v sredo, 24. decembra od 9. do 11. ure dopoldan v Gornjem gradu v posebni sobi gostilne Šarb. — Načelstvo.

* **Mestni kino opozarja** vse posetnike, da se vrši nocoj predstava zvočnega filma »Dvoje src v tričetrtinskem taktu«. V četrtek se že predvaja drugi zvočni film.

* **Pogreb Rafka Salmiča.** Z Narodnega doma, kjer je bilo pred vojno slovensko gledališče, kot z mestnega gledališča so vihrale črne zastave, pokojni Rafko Salmič pa je počival na mrtvaškem odru v mrtvašnici javne bolnice, kjer se je ob 15·30 zbrala velika množica njegovih prijateljev in znancev ter zastopnikov raznih društev in drugega občinstva, da ga spremi na njegovi zadnji poti. Lovci so ga dvignili na mrtvaški voz, CPD pa mu je zapelo »Spomladi vse se veseli«, nakar se je razvil dolg sprevod skozi mesto na okoliško pokopališče, kjer so ga položili v grobnico, v kateri že počiva njegov sinček Boris. Po cerkvenih obredih so pevci zapeli: »Blagor mu«. Nato je stopil na grob sodnik g. dr. Bavdek ter se v imenu celjske podružnice Jugoslovanske Matice v iskrenem govoru poslovil od njenega dolgoletnega predsednika. G. Pregoršek je govoril v imenu vseh društev, ki je v njih rajni Salmič deloval, zlasti CPD, Sokola in Dramatičnega društva. Njegovo veliko delo je bilo pa slovensko gledališče, ki mu je bilo svetišče slovenske besede. V imenu tovarišev lovcev se je v ganljivih besedah poslovil od pokojnega Salmiča prof. Mravljak, ki je ob koncu svojega govora pozval tovariše lovce, naj oddajo zadnji lovski pozdrav s svojimi puškami in naj lovski rog zapoje zadnjo pesem rajnemu tovarišu v slovo.

* **Krasna božičnica celjskih skavtov.** V nedeljo popoldan je Mrkonjićev steg skavtov priredil v telovadnici gimnazije božičnico, ki je sijajno uspela. Velika telovadna dvorana je bila že pred začetkom tako polna, da jih je moralo mnogo zunaj stati. Dvorana sama je bila lepo okrašena; velika jugoslovanska trobojnica je pokrila zid, v sredini nje je visela s smrečjem ovenčana slika Nj. Vel. kralja, ob straneh pa skavtske zastave. Na tleh so s smrekami pokrite žarnice predstavljale taborski ogenj. Uvodno besedo je govoril neumorni in idealni vodja skavtov g. prof. Pavlič, ki je skavte vzpodbujal k vstrajnemu delu v dobrobit naroda in države po vzgledu našega prezvišenega vladarja, ki je napravil mir v državi in je potrebno, da se spomnimo njegovega velikega in modrega čina na Božič, na praznik miru. Sledil je pester in bogat spored z različnimi nastopi skavtov in skavtinj ter so se prikazale celo božične skioptične slike. Na koncu je bilo veliko obdarovanje siromašnih dijakov in šolarjev. Ponajvečkrat so se razdelila živila, ki so jih darovali celjski trgovci, katerim gre iskrena hvala. Je to bila prva božičnica celjskih skavtov, a je bila lepa manifestacija za kralja, domovino in ljubezen do bližnjega.

* **Smrt mlade Srbkinje v Celju.** Včeraj je po daljšem bolehanju v javni bolnici umrla 20letna Stojanka Zrnić iz Banja luke. Njena mati je upravnica konvikta na učiteljišču v Banja luki.

* **Borza dela v Celju potrebuje:** 3 konjske hlapce, 1 kravarja, 1 hišnega hlapca, 1 hlapca za govejo živino, 25 rudarjev-kopačev, 3 rudarje-podkopače, 1 steklarja, 1 vodovodnega inštalaterja, 4 mizarje, 1 kolarja, 1 sodarja, 1 krojača, 1 raznašalca kruha, 14 vajencev, 1 kmečko gospodinjo, 24 kmečkih dekel, 2 natakarici, 1 kavarniško kuharico, 1 kuhinjsko služkinjo, 2 kuharici, 10 služkinj, 1 sobarico, 1 gospodinjo, 1 postrežnico, 4 vajenke.

71letni starček zmrznil.

Zlatar v tovarni Pacchiaffo, Knez in komp. 71letni Lahe Viktor, stanujoč na Ostrožnem št. 44 je v soboto ponoči po končanem delu iz Gaberja šel domov. Med potjo je na cesti blizu tovarne »Metka« zdrknil v jarek. Ker je bil precej star se ni mogel dvigniti in je v jarku obležal ter zmrznil. Njegovi domači so ga šli proti jutru iskat in so ga kmalu našli, ker je jarek zelo plitek in leži tik ceste. Obveščena policija je mogla samo odrediti prevoz trupla v mrtvašnico.

Rudolf Smole - 70letnik

Dne 12. decembra t. l. je obhajal v najožjem družinskem in prijateljskem krogu sedemdesetletnico svojega pestrega življenja gospod Rudolf Smola, kavarnar v Novem mestu, po vsej Dolenjski in tudi preko nje znan narodnjak, vzor-mož, izboren družabnik in lovec, kratko rečeno: prava in pravcata dolenjska grča.

Rojen je bil jubilant 12. decembra 1860. leta kot sin graščaka Antona Smoleta na gradu Grm pri Novem mestu. Bil je soustanovitelj novomeškega Sokola, tudi njegov zastavonoša in marljivo sodelujoči član; mnogo let je bil načelnik tamošnjega gasilnega društva in kot tak za zasluge tudi odlikovan. Vzorno je deloval kot blagajnik novomeške podružnice SPD; trajne zasluge si je stekel kot vodja gospodarstva novomeške čitalnice.

Poročil se je z Eleonora Guštinovo, hčerko pokojnega trgovca in posestnika g. Adolfa Gušlina v Novem mestu. Svoje tri otroke je nadvse skrbno vzgojil. Hčerka Lori je poročena z g. dr. Gregorinom, vladnim svetnikom v Brežicah, hčerka Mija mu gospodinji doma, sin Rudi pa biva v Rakeku.

Jubilant je markatna osebnost, mož kremenitega značaja in plemenitega srca. Kot lovec je dobro znan v novomeških krogih in širom vse Dolenjske; po pravici ga imenujejo Nestorja novomeških lovcev. Marsikdo, ki se je udeleževal njegovih lovov, se rad spominja veselih in zabavnih uric v njegovi družbi. Za svoja leta je še izredno čil in svež, in nikdo bi mu ne prisodil, da je prekoračil že sedemdeseto leto.

Želimo vrlemu možu poštenjaku in plemenitemu narodnjaku, da bi dočakal v krogu svoje družine še mnogo, mnogo let v zdravju in zadovoljstvu!

Um se mu je omračil

Tragična smrt uglednega gostilničarja

Poljčane, 21. decembra.

Nekako 2 meseca bo od tega, ko smo poročali o tragični smrti tukajšnjega posestnika L., že se je te dni v sosednjem, pol ure od nas oddaljenem trgu Studenice zgodil sličen primer. Zmešalo se je že priletnemu daleč naokrog znanemu gostilničarju in posestniku Josipu Wirthu, ter se je v trenutku duševne zmedenosti obesil... Našli so ga v petek predpoldne nad klavnico.

Domači so ga sicer pogrešali že v četrtek zvečer. Pa ker je bil zadnje čase sploh malo čuden in je po dalje časa ostajal v svoji sobi, se jim tudi ni čudno zdelo sprva, ko ga ni bilo dalje časa na spregled. Ko pa ga na iskanje v njegovi sobi le niso našli, so bili že bolj v skrbeh. Zato je v jutro vse, ta nepričakovana novica grozno pretresla. Našel ga je sin. Mislil je spočetka, da oče stoji in nekaj premišljuje, šele pozneje je z grozo spravil položaj. Pa tudi ostalih, ki so ga poznali, se je vest pretresljivo dojmila, saj je bil pokojnik vsepovsod čislan, spoštovan in poznan kot pameten gospodar. »Le kako se je to moglo zgoditi«, so žalostno zmajevali številni njegovi prijatelji, ki so ga poznali kot sila družabnega človeka.

Kako radi so ga imeli, je dokazala tudi številna udeležba na njegovi zadnji poti. Med drugimi ga je spremljala tudi šolska mladina s celokupnim učit. zborom, poljčanski gasilci in pevci. Naj v miru počiva, žalujočim naše sožalje!

Škofja Loka

Uradovanje kontrole sodov. Po razpisu kontrole mer in dragocenih kovin v Ljubljani se bodo v letu 1931 vršili pri kontroli sodov v Kranju sledeči uradni dnevi: januar 20. in 21., februar in marec 17. in 18; april 21. in 22. maj 19. in 20.; junij 23. in 24., julij 21. in 22.; avgust 18. in 19.; september 22. in 23.; oktober 20. in 21.; november 17. in 18.; december 21. in 22.

Škofja Loka v dunajskem listu. Kakor znano, je 5. decembra izšla na Dunaju obsežna priloga »Neue Freie Presse« s podrobnim opisom naše kraljevine. V Dravski banovini je oddeljenih tudi par vrstic Škofji Loki; Stara Loka pa je oznamovana s sliko modernega vodnjaka sredi vasi, ki ga je svoječasno zgradil Higijenski zavod.

Francoski krožek. V kratkem prično »Francozi« s posebnim tečajem, ki ga bo vodil škofjeloški katehet dr. Viljem Fajdiga.

Dvoje predavanj. Kot zaključek prvega dela predavateljske sezije je priredil prosvetni odsek Sokola minuli teden zopet dvoje predavanj. V četrtek je govoril Retečanom br. Rudolf Horvat o pogubonosnem vplivu alkohola na organizem in o razmerju Sokolstva do alkoholizma; v soboto pa je predaval tajnik Aero-kluba in ZKD dr. Stane Rape o vzrokih letalskih nesreč. Izpopolnjevale so skioptične slike. Obisk je bil obakrat zadovoljiv.

Zopet dve smrtni žrtvi malomarnosti

Skala ga je ubila vpričo žene — Zastrupljenje s tragičnim koncem

Iz Sevnice in iz Ormoža nam poročajo o dveh prav tragičnih smrtnih nesrečah. Pri Sevnici je skala ubila mladega delavca pred očmi njegove žene, pri Ormožu je pa postal žalostna žrtev svoje neprevidnosti mlad posestnik.

Smrt tega nam priča, da naši ljudje še vedno niso zadostno poučeni, kaj naj store, če se jim pripeti majhna nesreča. Zaradi nepoučenosti zanemarjajo majhne rane, ki so lahko usodne. Pridejo k zdravniku, ko je že prepozno, ko jim zdravnik ne more več pomagati. Takih žalostnih smrtnih primerov je zadnje čase pri nas vedno več. Nesrečo v Sevnici ni menda povzročil ponesrečenec sam. Kdo je kriv njegove smrti, bo ugotovila šele preiskava. V kamnolomi, kjer se je ta delavec ponesrečil, pa baje kar na slepo izpodkopavajo zemljo in kamenje, namesto da bi to delali v etapah. Preti celo nevarnost, da se zruši cel plaz kamenja na delavce v kamnolomu. Upamo, da bo ta žrtev v tem kamnolomu prva in zadnja in da bodo lastniki in merodajni činitelji ukrenili vse, da preprečijo tu hujše nesreče.

Sevnica, 20. decembra.

30letni Janez Kunej iz Log je delal v kamnolomu ob Mirni, ki je last g. Jakila. Pod njim je stala njegova žena. Kar se je utrgala nad njim viseča skala. Delavec je imel še toliko prisotnosti, da je zaklical svoji ženi: Beži! Žena je res pravočasno odskočila in tako utekla smrti. Preden se je pa delavec utegnil umakniti, je prihrumela velika skala ter ga podrla. Zdrobila mu je hrbtenico ter mu udrla prsni koš. Delavec je bil pri priči mrtev.

Ormož, 21. decembra.

Pred dnevi je bil posestnik Ivan Zidarič zaposlen pri nekem domačem delu. Tedaj se je nekoliko oprasnil z majhnim zarjavelim žebljem. Toda temu ni pripisoval nobene važnosti. Da bi šel zaradi te praske k zdravniku, mu ni prišlo niti na misel. Po nekaj dnevih mu je pa roka vsa otekla. Poklicali so zdravnika, ki je ugotovil, da se je posestnik zastrupil, toda pomoči mu ni mogel več prožiti. Zastrupljen je bil ves. Sedmi dan po nezgodi je Zidarič po velikem trpljenju umrl.

Smrtna avtomobilska nesreča pri Kranju

Kaj pripovedujeta tovariša ponesrečenca, ki sta bila pri nezgodi navzoča

V soboto pozno zvečer se je pripetila na glavni cesti proti Naklem strašna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Naš dopisnik je poizvedel o vseh podrobnostih nezgode pri očividcih. To sta Oman Anton iz Cegelnice pri Naklem in Rejc Alojzij iz Nakla. Pokojni je 37-letni Bajželj Franc iz Nakla (vulgo »pri Petru«). Oman in Rejc pripovedujeta sledeče:

Vsi trije smo sevračali okoli sedmih zvečer z dela domov. Uslužbeni smo v tovarni »Vulkan«, za gumijaste izdelke. Za Božič smo dobili poleg redne tedenske plače še vsak po 200 Din za praznike. Med potjo smo se oglasili v gostilni »pri Kroni«, kjer smo popili vsi trije skupaj pol litra žganja. Torej nismo mogli biti pijani. Oman in Bajželj sta imela s sabo kolesi. Vendar smo hodili peš, ker je cesta zelo posuta s kamenjem. Razen tega je Bajželj pozabil v tovarni rokavice in prosil Rejca, naj mu pomaga peljati kolo. Med potjo smo srečali dva avtomobila, ki sta vozila zmerno mimo nas. Nesrečni Bajželj in Oman sta hodila po desni strani ceste, Rejc pa po levi. Ko smo prešli prvi klanec pri Polici, smo zagledali v daljavi luč avtomobila. Pokojni je tik pred avtomobilom skočil na levo stran ceste. pri tem se je zadel v ogel karoserije z desno stranjo glave. Avtomobil je bil tovorni in last veletrgovca Ignaca Andrešiča iz Kranja. Udarec je bil tako močan, da mu je prizadejal 20 cm dolgo in 7 cm globoko rano in mu zbil desno oko. Možgani so brizgnili po vozu, Bajželja samega pa je vrglo na travnik ob cesti, pri čemer si je zlomil še desno nogo.

Kakih 20 m naprej je šofer, ki je slutil, da se je pripetila nesreča, ustavil avtomobil. — Spravili so ponesrečenca na avto in ga odpeljali v Kranj na rešilno postajo. V Kranj se je odpeljal tudi Oman. Rejc pa se je odpljal do rešilne postaje, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. B. Fajdiga. Nesrečni Bajželj je še dihal, ko so ga pripeljali v Kranj. Duhovnik ga je dal v sv. poslednje olje. Pol ure po nezgodi je ob pol devetih umrl. Medtem se je pripeljala iz Naka z vozom pokojnikova žena, ki se ji je dovolilo, da je prepeljala truplo domov.

Pokojni Franc Bajželj je bil osem let kurjač v tovarni »Vulkan«. Njegovi predstojniki in sodelavci so ga poznali kot vedno vestnega in marljivega človeka. Ob svojem prostem času je izvrševal tudi sedlarsko obrt. V Naklem je imel malo posestvo in hišo, na kateri je imel samo še 1000 Din dolga. Je oženjen in zapušča 7 nepreskrbljenih otrok in ženo. Najstarejši otrok je star šele osem let.

Glavna krivda pri nesreči ni bila pijanost, temveč neprevidnost in nesrečni slučaj. Isto je ugotovila tudi komisija, ki se je odpeljala takoj po nezgodi na lice mesta.

Pragersko

Igra sokolske dece. Na Štefanovo, dne 27. t. m. bo priredila naša sokolska deca dramski nastop z veseloigro. Vprizoritev bo ob 16. uri v osnovni šoli. Vstopnice se bodo dobile po 2, 4 in 6 Din. Čisti dobiček se bo porabil za kritje stroškov za postavitev odra.

Igra društva »Skala« na Gornji Polskavi. Društvo »Skola« bo na Štefanovo, dne 27. t. m. vprizorilo v dvorani gostilne Rečnik na Gornji Polskavi veseloigro »Ne kliči vraga«. Čisti dobiček se bo porabil za popravilo odra.

Ptujska gora

Pred kratkim, bilo je na sejmski dan, sem vstopil v Ptuju v avtobus Prometne zadruge v Makolah, ki je že bil prenapolnjen z raznimi sejmarji, vrh tega seveda tudi z nezdravim zrakom in gosto meglo tobakovega dima. Kadilo je vse povprek. Med potniki je bila tudi neka že bolj priletna gospa. Videti ji je bilo, da je bolj rahlega zdravja in da ji dim škoduje. Prav lepo poprosi, naj potniki opuste kajenje. Neki na videz boljši gospod — vozni listek je plačal do Poljčan — sliši seveda to, se raztogoti ter vpraša nalašč mlajšega zraven njega sedečega gospoda: Bos hot sie gsogt? Ko mu je ta nekaj po tihem odgovoril, nadaljuje starejši gospod, najbrž mesar v svoji »pristni« nemščini: Bon ihr nicht recht ist, so soll sie holt hinaus aufs Doch gehen! Gospa je bila na to tiho, a najbrž si je mislila svoje o surovežu. — Ker se taki in enaki primeri dogajajo na črti Poljčane—Ptuj in nazaj dan na dan, prosimo Prometno zadrugo v Makolah naj že vendarle enkrat ukrenejo vse potrebno, da se kajenje v že itak nezdravem zraku avtobusa popolnoma zatre in da se vzame v avtobus le toliko ljudi, kolikor jih ima prostora.

Zagorje

Influenca med mladino. OUZD v Zagorju beleži že nad 70 obolenj za influenco med mladino. Starši, pazite na svoje otroke!

Smuški tečaj na Sv. Planini. Od 28. t. m. do 1. I. bo priredilo SPD Litija — pododbor Zagorje smuški tečaj na Sv. Planini pod vodstvom g. Janeza Bitenca, člana JZSS iz Ljubljane. Pogoji za udeležitev so zelo ugodni. Prijave sprejema g. L. Mrnuh, trgovec.

Mraz in sneg. Pritisnil je hud mraz, včeraj pa je začelo še snežiti. Zemlja je suha in bi tokrat lahko zapadel visok sneg, kar bo še povečalo lepoto božične noči.

Ad. Ormož.

Plesne vaje. Tukajšnje obrtno in trgovsko društvo je otvorilo šesttedenske plesne vaje, ki jih vodi plesni učitelj Simončič iz Maribora.

Sv. Misijon. V nedeljo je bil zaključek celotedenskega misijona mariborskih misijonarjev v ormoški župniji.

Trbovlje

Razdelitev podpore delavstvu. Rudniška uprava je te dni razdelila med one delavce, ki so po znanem ključu upravičeni do podpore, nakaznice, s katerimi bodo pri posameznih tukajšnjih trgovcih in konzumih dobavili živila in manufakturo. Te nakaznice bodo potem trgovci pri rudniški blagajni unovčili. Upravičenci prejmejo sledeče zneske kot podporo: Samski delavec 130 Din, oženjen delavec brez otrok 325 Din, z 1 otrokom 377 Din, z dvema otrokoma 429 Din, s tremi otroki 533 Din, s petimi otroki 585 Din in s šestimi otroki 637 Din. Za večje število otrok delavci ne prejmejo podpore. Upoštevani bodo seveda tudi taki, ki so bili delj časa bolni, ali pa so imeli v družini bolezen. Vsi taki in drugi upoštevanja vredni primeri bodo rešeni sporazumno z delavskimi zaupniki (II. skupina).

Rekrutovanje v Trbovljah. V smislu pravilnika o rekrutovanju pozivlja g. župan vse one mladeniče rojene leta 1906, 1907, 1908, 1909, 1910 in 1911, ki pridejo v letu 1931 k rednemu naboru ter niso domovinsko pristojni v občino Trbovlje, pa žele priti na nabor v Trbovlje, naj se zglase v občinskem uradu do 28. februarja 1931.

Rimske toplice

Dramatski odsek sokolskega društva je imel v nedeljo v veliki dvorani hotela »Nova Pošta« predstavo. Igrali so domači diletanti dr. Novačanovo dramo »Veleja. Obisk je bil zadovoljiv in so našo prireditev posetili tudi drugi iz daljne okolice. Dvorana je bila zasedena. Igralci so igrali izbrano in je bil uspeh igre še precej zadovoljiv. S to dramo nameravajo naši diletanti gostovati na Štefanovo 26. t. m. na odru v veliki dvorani hotela »Triglav« v Sevnici.

Trebnje

Kmetijska nadaljevalna šola v Trebnjem. Županstvo je sklicalo preteklo nedeljo v občinski pisarni sestanek informativnega značaja, na katerem je izčrpno poročal g. Marjan Tratar, o otvoritvi kmetijske nadaljevalne šole. Sestanek je bil izredno dobro obiskan. Poročevalec g. Tratar je navzoče seznanil s smernicami te šole. Po njegovih uvodnih besedah so sestavili pripravljalni odbor v katerem so zastopniki občine Velika Loka in Trebnje, zastopniki kmetijske zadruge, kmetijske podružnice, učiteljstvo osnovnih šol v Trebnjem in Dol. Nemški vasi, zastopniki šolskih odborov ter drugi odlični kmetijski gospodarji.

Občinski urad se je preselil v novo uradno poslopje. Uradne ure so dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18 ure. Ob nedeljah in praznikih od 7. do 12. ure.

Divji lovec. V naši dolini je precej divjih lovcev, ki upihnejo skrivaj marsikateremu uhču, ne da bi jim prišla oblast na sled. Pred dnevi so orožniki zasačili nekega F. I., ki je že dolgo kot divji lovec delal škodo po revirjih. Zaplenili so mu puško ter ga izročili sodišču.

Težka nesreča na dnevnem kopu Dobrna

Trbovlje, 22. dec.

V soboto se je pripetila na dnevnem kopu Dobrna težka nesreča.

Preddelavec Jurij Koleša, doma iz Vočvarjevcev, občina Dobrovnik v Prekmurju, je nadziral odvažanje premoga in krovnega materijala po zavorni progi iz gornje na spodnjo etažo. Stal je pod strojnim motovilom ob strani zavorne proge ter dajal delavcem navodila za spuščanje vozičkov po strmi progi. Ker vrv na vrvenici, na katero so bili priklenjeni vozički, ni bila napeta in je preddelavec Koleša predčasno odredil odpravo vozičkov po progi nizdol, so vozički nenadoma s silovitim sunkom napeli vrv, ki je Koleša s tako silo udarila, da ga je vrglo nekaj metrov daleč po pobočju, kjer je s težkimi zunanjimi in notranjimi poškodbami obležal.

Prepeljali so ga takoj v ljubljansko bolnico, vendar je pa malo upanja, da bi ostal pri življenju.

Bled

Dela na cesti so zaradi mraza in delne izvršitve do pomladi prekinjena. Saj domačini bi še našli kako zaposlitev, a prišlo je polno tujih delavcev iz vseh delov države.

Društveno življenje. V nedeljo se je vršil občni zbor agilnega olepševalnega društva »Zarja« na Rečici-Bled 2. V novi odbor so bili izvoljeni gg. hotelir Majer, nadučitelj v pok. Žirovnik, lesni trgovci Olivotti, Papler, Krajner, posestniki Peternel in Černe, hotelirka ga. Korošec ter poštar Florjančič. Za prihodnje leto ima lepe načrte, za katere je deloma kritje stroškov zagotovljeno.

Lesna idustrija, katera zaradi pomanjkanja lesa ne more obratovati, je morala v našem kotu odpustiti nad sto delavcev.

Murska Sobota

Ministri nas bodo obiskali. Ko so se ministri mudili v Mariboru, so Prekmurci pričakovali, da bodo obiskali tudi Prekmurje. Žal pa je to tedaj izostalo. Sedaj pa je došlo obvestilo, da nas bodo v bližnji bodočnosti ministri vendar obiskali.

Občni zbor Kmetijske podružnice. V nedeljo ob 11. uri se je vršil v Sokolskem domu 6. redni občni zbor tukajšnje podružnice. Zborovanje je vodil predsednik g. dr. svet. Samca. To je sedaj najštevilnejša podružnica v banovini. Šteje nad 1400 članov.

Mokronog

Proslava 17. decembra. Šolska mladina je proslavila kraljev rojstni dan z nagovorom, deklamacijami, kratko igrico in petjem v tuk. Sokolskem domu.

Elektrifikacija trga in okolice. Da se končno reši pereče vprašanje elektrifikacije trga in okolice, se je vršil 17. t. m. na tuk. osnovni šoli sestanek posestnikov iz trga in okolice. Po vsestranskem razmotrivanju se je izvolil pripravljalni odbor, ki ima nalogo izdelati pravila in sklicati usatnovni občni zbor »Elektrifikacijske zadruge«; dalje skleniti dogovor z dobaviteljem elektr. sile Premogovnik A. Jakil v Krmelju ter zaprositi kr. bansko upravo za pomoč pri izvedbi načrta. Delo, ki je sicer še v povojih, vsakdo pozdravlja.

Sport

Smuška tekma v Planici

V nedeljo se je otvorila s smuško štafetno tekmo Sm. kl. Ljubljane v Tamarju smuška sezona. Proga je merila 20 km v progah po 4×5 km. Tekmovalo je 10 štafet, na cilj jih je prispelo 5,

1. Sm. kl. Ljubljana I. (Dečman, Frank, Jakopič, Brvar) 2 : 08 : 16; 2. SK Ilirija (Zuccato, Ilovar, Marchiotti, Banovec) 2 : 14 : 14; 3. Sm. kl. Maribor (inž. Koudelka, Jurič, Neumann, Pintar) 2 : 19 : 42; 4. Sm. kl. Dovje-Mojstrana 2 : 19 : 57; 5. Sm. kl. Ljubljana II. 2 : 20.

Od posameznikov so se plasirali: 1. Jakopič Albin (Dovje-Mojstr.) 28 : 35; 2. Damjanovič (D. M.) 29; 3. Plemelj (Bled) 29 : 44; 4. Jakopič Avg. (Ljublj.) 30 : 29; 5. Lakota (D. M.) 30 : 37; 6. Brvar (Ljublj.) 31 : 31; 7. Banovec (Ilirija) 31 : 44.

Nogometne tekme

Zagreb: Sokol-Sparta 0 : 0.
Beograd: BSK-Sparta (Zemun) 9 : 0, Jugoslavija-Jedinstvo 4 : 0, Soko-Grafičar 3 : 1.
Dunaj: Wac-Bac 3 : 1.
Lugano: Rapid (Dunaj)-Lugano 4 : 0.
Monakovo: Vienna (Dunaj)-Bayern 3 : 1.
Praga: Slavija-DFC 4 : 3, Sparta-Bohemians 2 : 2.

Skupščina hazena saveza

V nedeljo dopoldne se je vršila v Zagrebu skupščina Jugoslovenskega hazena saveza, ki je pokazala, da so hazenske razmere pri nas neurejene. Ostra debata se je razvila pri verifikacijski debati, kjer sta zastopnika slovenskih in beogradskih klubov zahtevala, da se ne prizna glasovalne pravice sedmim klubom, ker da že 2 leti ne obstojajo. Predsednik je izjavil, da oba delegata sabotirata skupščino, ki je sklenila, da se omenjenim klubom prizna glasovalno pravico. Delegata Baltesar in Bugarski sta nato zapustila skupščino. Skupščina se je nato nadaljevala in izvolila nov odbor s predsednikom dr. Prebegom, podpred. ga. Vidali, Nedved, Nikolić, tajnika Dragotin in Zdenka Kunštek, blagaj. Vidmajer, odborniki Kepert, Pavičić, I. in Z. Tonković, Porges, Šnur, namestniki Nada Bobinski, Tonči Pastrović, revizorji Zangel, Mordešić. Za službena glasila so bili izbrani za Zagreb »Jutarnji list«, za Ljubljano »Jutro«, za Beograd »Sportista«. Sedež Zapadnega podsaveza je bil prenešen iz Ljubljane v Zagreb. Ako se slovenski klubi ne bi pokorili, bodo črtani iz saveza. Za gg. Baltesarja in Bugarskija se je sklenilo, da imenovana za 10 let ne moreta vršiti nikake funkcije v hazenskem sportu.

Ustanovitev Samopomoči živinorejcev v Laškem

V nedeljo dne 14. decembra t. l. se je ustanovilo v Laškem z ustanovnim občnim zborom društvo Samopomoč živinorejcev za slučaj nezgod pri domačih živalih za srez Laško. Občnemu zboru je prisostvovalo okrog 100 zastopnikov občin, kmetijskih podružnic in drugih interesentov iz celega sreza. Za zborovanje je vladalo izredno zanimanje. Trajalo je cele tri ure. V glavnem se je obravnaval pravilnik, ki je bil z nalimi izjemami odobren. Sklenilo se je, da bodo vplačevali za leto 1931.: za eno odrastlo goved 15 Din; za 1 mlado (izpod 2 let) goved 10 Din; za 1 svinjo (brez razlike starosti) 5 Din. Za nabiranje članov je določenih 40 zaupnikov, ki obenem fungirajo tudi kot cenilci za poginjeno živino (skupno z živinozdravnikom). Nabiranje članov traja do vključno 28. februarja 1931. Po tem terminu je pristop k Samopomoči za poslovno leto 1931. izključen. Upravni odbor (tudi tajnik) vrši svoje delo za leto 1931. brezplačno. Ker so se radi velike kmetske in delavske krize v srezu Laško dočlila nizka vplačila, tako da bi bilo nemogoče kriti samo z vplačili po pravilniku določeno %ako škodo, nastalo radi pogina oziroma zasilnega zakola goved ali svinj, se sklene, zaprositi vse pridobitvene ustanove v srezu, kakor tudi občine itd. ter kr. bansko upravo za podpore, ker se predvideva, da prijavi k Samopomoči večina rejcev vso svojo živino. — Izvolil se je 9 članski odbor in 7 namestnikov in sicer iz po enega zastopnika sedmih kmetijskih podružnic v srezu in iz po enega namestnika ter dveh v srezu službujočih živinozdravnikov. Za načelnika je izvoljen g. Al. Šmid, posestnik v Jurkloštru, za njegovega namestnika g. Anton Vrečko, posestnik v Jurkloštru; za podnačelnika g. Jančič Ludvik, gost. in pos. v Spodnji Rečici, za njegovega namestnika g. Golob Karol, pos. Sevce; za tajnika (blagajnika) g. dr. Jerina, drž. živinozdravnik v Laškem. Gotovo je, da bodo sledili temu vzgledu tudi drugi srezi in se bo na ta način rešilo eno najbolj perečih vprašanj: zavarovanje živine — ker so ravno nezgode pri živini zelo pogoste in povzročajo našemu malemu kmetu in delavcu velikansko škodo. — So seveda tudi ljudje, ki nasprotujejo ustanovitvi Samopomoči, vendar je njih število malo. Naš kmet in delavec bosta sledila onim, ki delajo požrtvovalno za njihov dobrobit.

Gospodarske vesti

× **»Električna zadruga za Spodnjo in Zgornjo Šiško v Spodnji Šiški** ima v nedeljo, dne 28. decembra 1930 v salonu resatvracije Keršič izreden občni zbor, ki je za vse sloje zelo važen. Pričetek ob 9. uri dopoldne. Vstop samo zadrugarjem dovoljen!

× ***Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru,*** ki bi se imel vršiti v sredo, dne 24. t. m., radi božičnih praznikov odpade; prihodnji uradni dan se bo vršil v *sredo, dne 31. decembra t. l.* v pisarni Gremija trgovcev v Mariboru, Jurčičeva ulica 8.

× **Nova tekstilna tovarna v južni Srbiji.** V Bitolju je bila te dni vpisana v trgovski register nova tekstilna industrija, s kapitalom Din 4,000.000·—. Osnovači tega novega podjetja so sami domači trgovci.

× ***Julij Meinl, d. d.*** je zopet otvorila svojo podružnico v Zagrebu, medtem ko v ostalih krajih vprašanje novih nameščencev še ni rešeno. V gotovih krogih se zagotavlja, da si bo podjetje preskrbelo osobje iz Avstrije. Upamo pa, da do tega ne bo prišlo, saj imamo teh uslužbencev doma dovolj na razpolago in bi bil vsak uvoz tujega pesonala v našo državo zelo drzna poteza, katere se ta tvrdka, ki uživa ugled med našimi konzumenti gotovo ne bo poslužila.

×***Naš izvoz deželnih pridelkov.*** V mesecih oktobru in novembru je bil naš izvoz pšenice in koruze predvsem usmerjen v Avstrijo in Češkoslovaško. Koruze je bilo izvožene 5000 do 6000 vagonov, pšenice pa 4000 do 5000 vagonov. Glavni kupec pšenice in koruze je bila v tuzemstvu Priveligirana delniška družba za izvoz deželnih pridelkov. V prvi vrsti je zasluga te naše institucije, da je s svojimi intervencijami preprečila katastrofalne padce žitaric na tržiščih vsled velikega pritiska sovjetskega žita, kar se je zavodu tudi posrečilo.

× **Rezerve pšenice na svetu.** Mednarodni agrarni urad v Rimu prikazuje za dobo 1930/31 sledečo sliko pšeničnih rezerv in eventualna predvidena povpraševanja. Za izvoz je pripravljenih 845 milj. q, medtem ko znaša verjetna količina vporabe komaj 225 milj. q. Previšek znaša torej 120 milj. q.

Borzna poročila

dne 22. decembra 1930.

Devizna tržišča

Ljubljana, 22. decembra. Amsterdam 22'695 do 22'755, Berlin 13'435—13'465, Bruselj 7'8625 do 7'8925, Budimpešta 9'865—9'895, Curih 1094'40 do 1097'40, Dunaj 7'933—7'963, London 273'60—274'40, Newyork 56'305, Pariz 221'76, Praga 167'17 do 167'97, Trst 295'23—295'40.

Zagreb, 22. decembra. Amsterdam 22'725 bl., Dunaj 793'30—796'30, Berlin 788'39 do 792'39, Budimpešta 986'435—989'435, London 273'60—274'40, Milan 294'30—296'30, Newyork ček 56'205—56'405, Pariz 220'695—222'695, Praga 167'17—167'97, Zürich 1094'40—1097'40.

Beograd, 22. decembra. Berlin 13'45—13'48, Budimpešta 987—990, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 793'30—796'30, London 273'60—274'40, Milan 294'25—296'25, Newyork 56'2050—56'4050, Pariz 220'76—222'76, Praga 167'14—167'97.

Dunaj, 22. decembra. Amsterdam 285'79, Beograd 12'5875, Berlin 169'21, Bruselj 99'17, Budimpešta 124'31, Bukarešta 4'2187, Kopenhagen 189'70, London 34'4713, Madrid 76'30, Milan 37'15, Newyork 709'75, Pariz 27'888, Praga 21'065, Sofija 5'1440, Stockholm 190'45, Varšava 79'52, Zürich 137'96.

Curih, 22. dec. Beograd 9'1260, Pariz 22'2325, London 25, Newyork 514'625, Bruselj 71'925, Milan 26'95, Madrid 55, Amsterdam 207'275, Berlin 122'7, Dunaj 72'50, Sofija 3'73, Praga 15'275, Varšava 57'75, Budimpešta 90'175, Atene 6'675, Carigrad 2'44, Bukarešta 3'06, Helsingfors 12'95.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 22. decembra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 85—86'50, vojna škoda arang. 425 do 425'50 (425'75, 425'50), kasa 425—425'50 (426, 425'50), dec. 424—425'50, febr., marc 415'50 d., 4% agr. obv. 52'50 bl., 7% Bler. pos. 79'50—79'75 (80, 79'50), 8% Bler. pos. 91—92'50, 7% pos. hipot. b. 78'50—79 (79). — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 940 d., Udružena 189'50—190, Ljublj. kred. 124 d., Medjunarodna 67 d., Narodna banka 8100 d. — Industrije: Šečerana Osijek 295—305, Trboveljska 360—363, Slavonija 200 do 203, Vevče 126 d.

Beograd, 22. decembra. 7% inv. pos. 87, 4% agr. obv. 51, 7% pos. drž. hip. b., vojna škoda 425, ult. dec. 426—427, ult. febr. 416—419.

Dunaj, 22. decembra. Bankverein 16'75, Kreditni zavod 46'75, Dunav-Sava-Adria 13'60, Prioritete 86'55, Trbovlje 46, Leykam 3.

Žitna tržišča

Tendenca na ljubljanskem tržišču neizpremenjena, promet: dva vagona koruze.

Novi Sad, 22. decembra. Pšenica: baška 79/80 kg okolica N. Sad 145—150, baška potiska šlep, gornjebaška 150—155, gornjebanatska 145—147'50, južnobanatska 140—142'50, sremska 78 kg 132'50 do 135, slav. 78 kg 130—135, šlep 77/78 kg 127'50 do 130. — Ječmen: baški, sremski 63/64 kg 107'50 do 112'50. — Koruza: baška, sremska stara 95 do 100, nova garant. 72'50—77'50, jan. 77'50—80, mrc, april, maj 90—92'50, sremska nova posušena 90—92'50, ladja 90—92'50. — Otrobi: baški v jutavrečah 77'50—82'50, sremski, banatski 75—80. Vse ostalo neizpremenjeno. — Promet: pšenica 17 vagonov, koruza 24, moka 3, otrobi 2 vagona. Tendenca: neizpremenjena.

Budimpešta, 22. decembra. Pšenica: marc 15 do 15'03 (15—15'01), 15'20 (15'20—15'21). — Rž: marc 9'85—8'96 (9'91—9'92). — Koruza 12'45 do 12'60 (12'50—12'51), tranzit maj 10'40.

Živinsko tržišče

Dunaj, 22. decembra. d. Prignali so 2'053 goved, med temi 1'284 mastnih goved in 769 koščenih. Promet je bil miren in vse vrste goved so se pocenile za pet grošev pr kg. Samo prvovrstno blago je notiralo nespremenjeno kakor prejšnji teden.

Svinjski trg. Na tukajšnji svinjski trg utegnejo prignati 10.000 mesnatih in 3.100 mastnih svinj.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca mlačna, brez prometa.

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5·—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10·— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Premog, drva, koks
prodaja
»Ilirija« d. z o. z.
Dunajska 46, tel. 2820
Miklošičeva 6, tel. 2595

Oglejte si
zalogo damskih klobukov v salonu »La Femme Chic«, Selenburgova ulica št. 6. — Preoblikovanje 28 Din.

Kdor ljubi lepo čtivo
se naroči na »Roman« tednik za vse. Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 2 Din. Naročnina četrtletno 20 Din. Prinaša dva lepa romana, feljtone, film, uganke, humor, doma v družini in mnogo drugega interesantnega čtiva. — Uprava »Romana«, Breg 10.

VESTA 910
tovarniška zaloga vseh vrst **šivalnih strojev.**
Zastopnik:
I. Malnar, Ljubljana
Pražakova 13.
Iščejo se zastopniki za celo Slovenijo.

J. Hlebš
družba z o. z.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33
pleskarstvo in soboslikarstvo
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

Trajno veselje povzročajo v teh težkih časih samo koristni božični darovi. - Praktičen in koristen dar so naši čevlji! Nizke cene, izbrana kakovost!

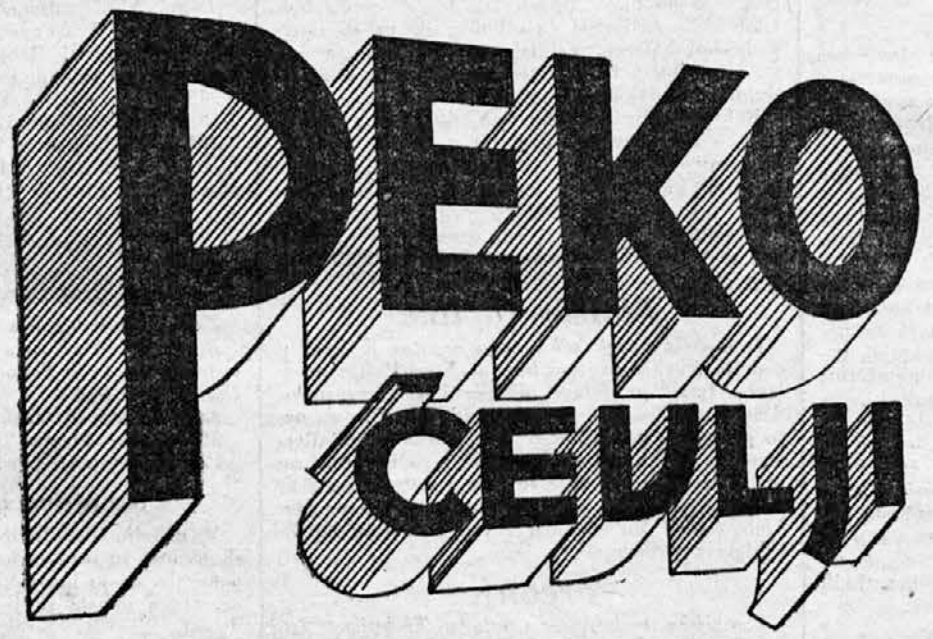

Otroški čevlji	Din 125·-	Dolgotrajni, nepremočljivi.
Damski čevlji za ples	Din 145·-	Iz atlasa, elegantni, odlični
Damski čevlji na špango	Din 165·-	Crno, rujavo, splošno priljubljeni.
Damski čevlji pumps	Din 195·-	Črno, rujavo-lak, zelo moderno
Moški polčevlji	Din 195·-	Zelo ugodna noša.
Moški visoki čevlji	Din 245·-	Pravi čevlji za štrapac.

Luksuzni čevlji po zmernih cenah. Izdelujemo jih najbolje, ker razpolagamo samo mi v državi z original Goodyear-Welt stroji.

PEKO.

899 **Najlepši dar za Božič!**

Jesenice

Nesreča ne počiva. Pretekli teden sta se pripetili zopet dve nesreči v tovarni KID na Javorniku. Delavcu Svetinu je padel težak kos razbeljenega železa na vrat; zadobil je močne opekline. Posledice bi bile še hujše in skoro gotovo smrtne, če se ne bi sam pravočasno rešil. — Še hujše pa se je ponesrečil delavec Mihelič, ko mu je železna masa pritisnisla desno nogo ob beton in mu jo močno poškodovala. Oba ponesrečena delavca bosta morala ostati dalj časa v bolnici Bratovske skladnice na Jesenicah.

Smrtna kosa. Minuli teden je umrla na Jesenicah ga. Marija Žerjav, stara blizu 90 let, teta tukajšnje učiteljice gdč. Minke Žerjav in g. dr. Gregorja Žerjava, profesorja v Ljubljani. Naj v miru počiva; prizadetim pa naše iskreno sožalje.

»Jugoslovana« dobite na Jesenicah v postajni trafiki g. Nikolavčiča in v trafiki gdč. Mici Mesarjeve. Poleg tega se je vpeljala tudi kolportaža, t. j. prodaja lista po hišah in ulicah. Čitajte »Jugoslovana«, ki stane samo 1 Din, in prinaša vse važne vesti in ima službene objave. Kdor pa si želi list naročiti, naj se blagovoli obrniti na med. Bogataja Jožeta ali pa na upravo lista.

Grofica Marica. Letos na Štefanovo bo vprizoril dramski odsek Krekovega prosvetnega društva na Jesenicah znano opereto v treh dejanjih »Grofica Marica«.

Bohinjska Bistrica

Sneg v Bohinju. 21. dec. se je nebo nenadoma zoblačilo. Prav fin pršič je kmalu pokril vso dolino; sneg še naletava. Prilike v dolini so za smuko še neugodne. V višje ležeče rovte pa je odšlo polno smučarjev. Za praznike se nam obeta prav obilo snega in seveda tudi smučarjev.

Lesna trgovina v Bohinju. Lesna trgovina še vedno spi. Vse žage stoje, kmetje in delavci so pa brez zaslužka. Sira imajo še vse vasi velike zaloge. Ze itak je cena le okrog 20 Din pa še tega ne morejo spraviti v denar. Baš radi te denarne krize se je ljudstvo začelo bolj zanimati za tujski promet, ter se polnoštevilno odzivlja stanovanjski akciji, ki naj organizira prenočišča za goste ob priliki Mednarodnih smuških prireditev.

Smuški klub Bohinj je imel v nedeljo 21. decembra v Ljudski šoli v Bohinjski Srednji vasi predavanje o Zimskem sportu in pozimskih Mednarodnih zimskosportnih prireditvah. Predavanje so Zgornjedolinci posetili v velikem številu. Dobro znamenje za klub, da še ojači akcijo za popularizacijo smuškega sporta. Prav tako pospešuje klub vse ostalo kulturno življenje in misli prirediti na Štefanovo ob 3 uri popoldne veliko smuško akademijo, kjer se bodo po radiu predstavili pevski zbori Bohinja in tudi bohinjski muzikantje.

Razpis zdravniške službe

Glavna bratovska skladnica v Ljubljani razpisuje na podlagi »Pravilnika za opravljanje zdravniške službe pri bratovskih skladnicah« (Službeni list kr. Dravske banovine štev. 248-40 ex 1930) službo pogodbenega zdravnika pri »Krajevni bratovski skladnici v Velenju« s sedežem v Velenju ali njega bližnji okolici.

V zdravnikov okoliš spadajo vasi Bevče, Cirkovce, Konovo, Kauče, Ložnica, Pesje, Plešivec, Podkraj, Zabrdo, Preloge, Paka, Stara vas, Selo, Št. Ilj, St. Bric, Št. Janž, Št. Andraž, Šalek, Škale in Velenje, po katerih prebiva točasno 510 zavarovanih składničnih članov ter 1181 upravičenih rodbinskih svojcev.

Prejemki zdravnika so pavšalirani z Din 3000 mesečno in trinajsto plačo brez vseh drugih dajatev.

Zdravnik bratovske skladnice mora:

1. biti državljan kraljevine Jugoslavije;
2. govoriti in pisati srbsko-hrvatsko-slovenski jezik;
3. biti doktor vsega zdravilstva in imeti diplomo fakultete kraljevine Jugoslavije ali diplomo tuje fakultete, nostrificirano na eni izmed domačih medicinskih fakultet, ali je že dosegel to pravico;
4. med temi zdravniki se sprejme v prvi vrsti zdravnik z dokazanimi sposobnostmi za malo in srednjo kirurgijo, kakor tudi za porode z ginekologijo;
5. odslužiti po zakonu predpisani bolnični staž, imeti pravico privatne prakse in biti vpisan v imenik zdravniške zbornice;
6. imeti uravnano vojno obvezo in pri sprejemu v službo ne sme biti starejši od 45 let.

Natančnejše informacije se dobe brezplačno pri krajevni bratovski skladnici v Velenju.

Lastnoročno pisane ponudbe sprejema bratovska skladnica v Velenju do 20. januarja 1931. 1043

RADIO

aparate in potrebščine kupite najceneje pri tvrdki

Tone Poljšak

Ljubljana, Aleksandrova c. 5

Prodaja na dolgotrajne obroke brez poviška cene. 981

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A 156/30-2 3—1 3105

Poziv

dedičem, volilojemnikom in upnikom inozemca.

Piatnik Ferdinand star., veleindustrijalec na Dunaju IV., Prinz Eugenstrasse št. 42, pristojen na Dunaj, avstrijski državljan, je umrl dne 26. sept. 1930 v Schneedörfel pri Reichenau-u.

Sporočilo poslednje volje se je našlo. Vsi dediči volilojemniki in upniki, ki so državljani kraljevine Jugoslavije ali v tuzemstvu živeči tujci, se pozivljajo, da napovedo svoje zahteve do zapuščine najkasneje do

1. marca 1931

pri podpisanem sodišču. Sicer bi se smela zapuščina izročiti brez ozira na te zahteve inozemskemu oblastvu ali od tega poverjeni osebi.

Okrajno sodišče Radeče, oddelek I.,
dne 5. decembra 1930.

*

Št. 2035. 3102

Prepoved.

Ban Tereziji, roj. 20. aprila 1857 iz Zbur, pristojni v občino Šmarjeta pri Novem mestu ne sme nobeno županstvo dajati podpore na račun domovne občine.

Občinski urad Šmarjeta pri Novem mestu,
dne 20. decembra 1930.

Konkurzni razglasi

S 23/30—1. 3107
886.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Košenina Ivana, posestnika in mesarskega mojstra v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

Konkurzni sodnik Debeljak Alojzij, sodnik okrožnega sodišča pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Vovk Viktor, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140 dne **2. januarja 1931 ob desetih.**

Oglasitveni rok do **23. januarja 1931.**

Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne **6. februarja 1931. ob desetih.**

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 18. decembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 24.606. 3095

Objava.

Potni list št. 3499, ki ga je izdala dne 31. julija 1929. policijska direkcija v Ljubljani na ime Čeferin Milan, je bil ukraden in se s tem razveljavlja.

Uprava policije v Ljubljani,
dne 17. decembra 1930.

Štev. 12.495/II. 3097—2—1

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 26. januarja 1931. ob enajstih nabavo

1 komad »Bendmann« bliskovodne naprave.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 16. decembra 1930.

*

Opr. št. 1000/3—1930.—24. 3090

Razpis.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zastopan po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, bo oddal pri gradnji uradnega poslopja ekspoziture v Mariboru, Marijina ul. št. 18, sledeča dela:

1. dobava in instalacija centralne kurjave in vodovodnih naprav,
2. ključavničarska dela,
3. dela iz umetnega kamna.

Ponudbe se morajo staviti za vsako skupino posebej. Za proračun, priloge in ponudbo smejo ponudniki uporabljati samo predpisane tiskovine.

Ponudbe, kolkovane s kolkom za Din 100·— z vsemi prilogami, naj ponudniki vložé v posebnih zapečatenih ovojih z napisom: »Ponudba za izvršitev .... pri gradnji uradnega poslopja ljubljanskega Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru, opr. št. 1000/3—1930—24.«

Ponudbe naj se vložé v vložišču Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, soba št. 205

do 13. januarja 1931. do 10. ure dopoldne.

Ponudbe, ki ne bi odgovarjale vsem stavljenim pogojem, kakor tudi naknadno došle ali brzojavno prijavljene ponudbe se ne bodo upoštevale.

Ponudna obravnava se vrši

dne 13. januarja 1931. ob desetih

v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta štev. 20, soba št. 200.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani si pridržuje pravico, prosto izbirati izmed prejetih ponudb, in to brez ozira na njih višino. Ravno tako si pridržuje pravico, razveljaviti licitacijo, ne da bi bil dolžan dajati ponudnikom pojasnila.

Vse za razpis potrebne pripomočke dobe reflektanti proti plačilu Din 100·— v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva c. 20, soba št. 201, kjer so na vpogled tudi projektni načrti za centralno kurjavo

Eventualno še potrebna nadaljnja pojasnila dobe interesenti tudi pri nadzornem inženjerju arhitektu Saši Devu v Mariboru, Majstrova ulica št. 1/I.

OKROŽNI URAD ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV V LJUBLJANI,
dne 19. decembra 1930.

Razne objave

3096

Objava.

Ukradena mi je bila srbska tobačna srečka: serija 5191 štev. 39, katero proglašam za neveljevno.

Kostevc, Roza, s. r., Konjice.

Ouida:

Kneginja Zurova

18

Roman.

Smejali so se in uganili, da za Verino boleznijo nekaj tiči. Gospe so domnevale, da se vkljub Lorisu in srebrnemu ovratnemu obroču stvar ne gane naprej, in zato lady Dolly napoveduje umik.

»Po južini je vprašala lady Dolly svojo hčerko: »Ali greš doli z menoj, Vera?«

»Da,« je odgovorila, »če smem povedati knezu Zurovu resnico.«

»Dokler mu ne porečeš »da«, ne boš izpregovorila besede z njim. Nikakor pa nečem, da se boš tu kujala. To ni mogoče. Ne maram, da se mi ljudje posmehujejo. Popeljem te v La Caprice. Tam ostaneve nekaj dni, medtem se spametuješ.«

»Kneza Zurova ne vzamem.«

Ko se ji je prvo razburjenje poleglo, si ni delala več preglavic. Proti njeni volji je ne morejo omožiti. Trdna mora ostati, si je dejala, to pa je znala biti.

»Počakajmo,« ji je rekla mati, »v teku ure se pripravi na odhod.«

Ko je Vera ostala sama, je snela Lorisu srebrni ovratni obroč, ga zavila ter napisala sledeče pismo:

»Zahvaljujem se Vam, gospod, za čast, ki ste mi jo izkazali in za katero sem zvedela od svoje matere. Žal mi je, da se ne morem odločiti proti svojim čuvstvom, in Vas prosim, da mi ne zamerite, če odklanjam Vašo ponudbo. Vračam Vam lepi ovratni obroč za Lorisa, bila bi Vam pa hvaležna, če bi smela obdržati psa in ne bi moji materi nič omenili o teh vrsticah.

Vera Herbert.«

Napisala je naslov na zavoj in pozvonila svoji sobarici.

»Nesite to tukaj gospodu Zurovu,« je rekla. »Lastnoročno mu to izročite.«

Sobarica je nesla zavoj Adrijani, toda bistroumna Adrijana ga je nesla svoji gospe. Lady Dolly je prebrala list in ravnodušno položila paket na mizo.

»Ah, pasji obroč,« je rekla. »Treba ga bo poslati v Pariz, da ga razširijo. Pustite ga tu, ne mudi se.«

Adrijana pa je uganila položaj.

»Če vas bo gospodična vprašala,« je poučila sobarico, »tedaj ji recite, da je gospod knez obroč sprejel.«

Vera pa ni nič vprašala. Čemu? Izročila je zavoj sobarici in ni imela povoda dekle sumničiti.

Če bi bil ta list prišel Zurovu v roke, bi ga bil morda ganil ali užalil in bi se Veri odrekel. Tako pa ga je lady Dolly shranila med svoje nosne robce in parfeme, dokler ga ni zažgala.

Vera ni videla pred odhodom kneza, zato je bila tem bolj uverjena, da je prejel zavoj in je list učinkoval. V resnici pa se knez ni pojavil pri njenem odhodu iz docela drugačnega razloga. Bil je v paviljonu na koncu vrta, kjer so stanovali igralci njegovega gledališča. Igralke so zahtevale, da jih mora sprejeti v grad, češ, da niso nič slabše od visokih dam. Knez jih je prepričeval, da so pač predsodki sveta, ki mu branijo ugoditi jim.

»Vsekakor pa boste tu, ko bomo imeli plesno prireditev v čast Valeškemu princu,« je dejala kneginja Nalagin lady Dolly, ki je prikimala in se nasmejala.

»Gotovo. Hvala! Saj ostaneve samo nekaj dni tam doli.«

»Ali se vrneve?« je vprašala Vera prestrašeno.

»Seveda,« je rekla mati in zamahnila z bičem nad poniji.

Vera je povesila glavo.

»Sicer pa ima moje pismo,« se je skušala tolažiti, »zdaj me bo pustil pri miru.«

La Caprice je bil krasen gradič s prekrasno grajsko gospo in odličnimi gosti, toda Vera je že zasovražila lepe, pestre gospe, smeh in brbljanje, eleganco in bedasto razkošje družbe. V La Caprice se je čutila ravno tako zapuščena kakor v Felicité, in če so se gospodje, ki jih je njena ljubkost privabila, zgrinjali okrog nje, ni nič govorila od samega strahu.

»Vaša hčerka je lepa,« je dejala grajska gospa lady Dolly, »toda nima vašega temperamenta.« Lady Dolly je na te besede vzdihnila.

»Ah ne,« je odgovorila, »ona je moje pravo nasprotje. Mene ne zapusti nikoli dobra volja. Najmanjša usluga, ki mi jo izkažejo prijatelji, me razveseli. Vem pa, po kom je podedovala svoj značaj. Bržkone po mojem davno umrlem, neznosnem Herbertu.«

Ta in vse naslednje večere je ponavljala Veri: »Ti boš in moraš postati žena Sergija Zurova.«

Vera pa je odgovarjala večer za večerom: »Pisala sem mu, da se to ne bo zgodilo in da ga ne vzamem.«

Lady Dolly ji ni povedala, da je njeno pismo sežgala.

»Ah, kaj še? Tvoje pismo!« je rekla, ko ji je Vera prvič omenila pismo. »Meni ga ni sploh omenil in gotovo se ne bo nanj oziral. Ti si mu všeč, zato si je vtepel v glavo, da se poroči s teboj, in to bo tudi naredil.«

»Tedaj pa ni poštenjak!« je vzkliknila deklica.

»O tem se ne bom prepirala s teboj,« se je zasmejala mati. »Po tvojem mnenju je poštenjak samo oni, ki se vsak večer preobleče v Fausta ali Romeja in hodi in kriči po odru.«

Moskva - najdražje mesto na svetu

Moskva spada dandanes med ona mesta, kjer je življenje silno drago, ker primanjkuje blaga. V zapadni in v srednji Evropi je navada, da hodijo ljudje od ene bogato založene prodajalne do druge še bolj bogato založene, kjer si ogledujejo razno blago, ne da bi kaj kupili, v Moskvi pa to ni mogoče, ker primanjkuje blaga tako, da morajo ljudje v dolgih vrstah čakati, da dobe vsaj to, kar jim je odmerjeno.

Velike trgovine z živili v Moskvi zapirajo šele ob enajstih zvečer. Tako hočejo delavcem pač ustreči na svoj način, kajti v Moskvi hodijo delat v fabriko navadno vsi člani rodbine: oče, mati in vsi dorasli otroci. Živila dobe večinoma le na izkaznice in sicer jih dobe čisto redno, samo mleko, jajca in surovo maslo dobe le otroci in delavci.

Alkoholne pijače se dobe težko. Imajo jih pač le v najdražjih restavracijah. Kdor pa hoče piti, mora pijačo drago plačati, tri do štiri rublje za stekleničico žganja. Prodajajo pa večinoma le vodko.

Kdor ne dobi izkaznice na živila, temu prede trda. Za potnike, ki stanujejo začasno v hotelih, je že še nekako poskrbljeno, ampak le, če so dovolj petični. Vsi drugi ljudje pa morajo kupovati živila na trgu. Tu barantajo kakor v orientu. Tu vidiš čepeti na tleh može, ki ravnajo zakrivljene in zapognjene žeblje, da jih potem zopet prodajo. Ženske, ki so videle nekdaj gotovo boljše čase, prodajajo vse, kar jim je še ostalo iz nekdanjih boljših časov. Karkoli pa prineso ljudje na prodaj, je takoj tudi prodano, kajti v Moskvi hočejo ljudje danes le blago, blago in zopet blago.

Prodajalne, kar jih je v Moskvi odprtih, so večinoma v rokah raznih državnih trustov in monopolov. V teh prodajalnah pa prodajajo večinoma le manjvredno blago po silno visokih cenah. Država prodaja na svoj račun vsako blago, ki ga le more dobiti.

Proda se torej v Moskvi lahko vse, ni pa tako lahko za kupca, kje naj najde kakšno blago.

Predsednik sveta ljudskih komisarjev v Rusiji, Rykow — odstavljen

Slika nam kaže odstavljenega Rykowa (na desni), na levi pa vidimo njegovega naslednika Molotov-a.

Kaj pomeni beseda »boche«

Najhuša psovka, s katero so Francozi psovali Nemce med svetovno vojno, je bila beseda »boche« (reci: boš). Nihče pa do danes še ni raztolmačil pravega pomena te besede, čeprav vse kaže, kakor to ugotavlja g. B. Reinhard v »Frankfurter Zeitung«, da je beseda nemškega izvora.

V Porenju, piše Reinhard, izgovarjajo ljudje besedo »Bursche« (fant) v svojem narečju kakor »Borsch« (boršč). Črke »r« v tej besedi pa skoraj ne izgovarjajo, ali pa tako, da se komaj sliši, tako da misli tujec, da pravijo ljudje »Bosch« (boš). Čeprav pa pomeni beseda »Bursche« v nemščini le »mladega moškega« ali »mladega gospoda« brez vsake sramotilne primesi, vendar tujec, ki duha nemškega jezika ne pozna, lahko misli, da hoče Nemec s to besedo »mladega fanta «ponižati in sramotiti. Sramotilen pomen ima v nemškem jeziku pač beseda »Bube« (»poba«), nima pa tega pomena beseda »Bursche«. Z besedo »Bursche« pa Nemec označuje tudi visokošolce in ker so ti visokošolci včasih precej razposajeni, je dobila beseda »Bursche« pač pomen, ki ima v sebi nekaj zaničevalnega.

Francoz torej, ki je ob izbruhu svetovne vojne prvič zapisal na naslov Nemcev besedo »boche«, je to besedo skoraj gotovo slišal nekje v Porenju, ni pa vedel, da gre tu za popačeno besedo. So pa tudi nekateri Francozi sami trdili, da je beseda »boche« (boš) nemškega izvora in da jo rabijo Nemci kot psovko.

Novi podkralj za Indijo

Dosedanjega generalnega guverneja v Kanadi, grofa Willingdona, je imenovala angleška vlada za novega podkralja v Indiji, na mesto lorda Irwin-a.

Hrošči razjedajo kovine

Že dolgo vemo, da hrošči lahko poškodujejo razne kovine in znano je, da so neke vrste ose bile vzrok preloma cevi. Da pa se tudi hrošči lahko prežro skozi kovine, na to so pa prišli šele nedavno v znanstvenem zavodu za preiskovanje kovin v Berlinu. Na svinčeni vodovodni cevi v neki berlinski kleti, kjer je viselo tudi prekajeno meso, so namreč naleteli na čudne luknjice in profesorja Bauer in Vollenbruck sta začela tiste luknjice preiskovati. Delavci so našli v izolirni plasti iz klobučevine majhne, črne hrošče, ki pripadajo vrsti »dermestes«, kamor spada tudi znani »špehar«. S poskusi v laboratoriju so dognali, da ti hrošči res razjedajo kovino. Dali so namreč po enega hrošča v cevke, ki so jih nadelali s svincem. Hrošči so se kmalu spravili nad svinec in v 4 urah je bil pokrovček preluknjan. Nadaljni poskusi so dokazali še to, da prežro ti hrošči lahko tudi cinaste plošče, toda za prevrtanje cinastih plošč so rabili po 36 ur. Ti poskusi pojasnjujejo dovolj vzroke raznih prelomov cevi, zlasti svinčenih.

Nevidni kralj »vžigalic«

Kako živi najbogatejši samec na svetu? — Vsak dan dobi komaj po 5 do 6 pisem.

Švedskega »kralja vžigalic« Ivana Kreugerja imajo splošno za najbogatejšega samca na svetu, kajti on »nadzoruje« najmanj tri četrtine svetovne produkcije vžigalic; v vrsti svetovnih bogataševsploh pa mu prisojajo tretje mesto. Čeprav bo že kmalu 50 let star, doslej še ni mislil na ženitev.

Ta mož živi čisto tiho in skromno, kar se njegove osebe tiče, čeprav o njegovih denarnih poslih obširno pišejo vsi veliki listi ne samo v njegovi švedski domovini, ampak po vsem svetu. O njegovem zasebnem življenju ne ve svet skoraj nič. Tudi na Švedskem ne poznajo drugega o njem kakor nekaj njegovih slik. Ko je Ford nedavno potoval po Evropi, so listi objavljali vsako njegovo besedo, ki jo je izrekel o avtomobilski industriji, o vrednosti ženskega dela ali pa o bodočnosti letalstva, o Ivanu Kreugerju pa ne ve nihče več povedati.

Ivan Kreuger mora dosti potovati, ker so njegova podjetja raztresena po vsem svetu. Kadar pa gre na pot, ne ve nihče več o tem, ker potuje sam, brez vsakega spremstva in več kot ljubezniv smehljaj tudi najboljši poročevalci ne spravijo iz njega. S tem pa še ni rečeno, da bi bil Ivan Kreuger kakšen samotar. Na svojih potovanjih po Evropi in v Ameriki rad ogleduje vse, kar je le količkaj zanimivega. Z ljudmi, ki jih pozna, je vedno ljubezniv, ne more pa nikdar obedovati ali večerjati v restavracijah, ampak povabi svoje prijatelje vedno k sebi na dom v goste.

Ivan Kreuger, ki financira precej vlad, dosledno in odločno odklanja vsako odlikovanje. Tudi na noben svečan obed ne pride in nikdar ne prevzame nobenega protektorata nad kakšno javno prireditvijo. On živi samo za svoja podjetja. Njegova podjetja pa so organizirana tako, da rabi na dan več kakor kakih 5 ali 6 pisem, pa gre vendar vse gladko.

Na vseh najvažnejših mestih v svojih podjetjih ima svoje zaupnike, ki imajo dalekosežna pooblastila. Najbolj zaupna mesta pa je oddal večino svojim bivšim sošolcem.

Ivan Kreuger vodi svoje podjetje samo že 17 let, pa še nikdar ni nikogar odpustil iz službe. Iz službe so odšle samo tiste ženske, ki so se omožile, vse drugo osobje pa je stalno, brez ozira na večje ali manjše dobičke njegovih podjetij.

Lepota starosti

Slavna francoska umetnica Yvette Guilbert piše:

»... tako sem že zopet enkrat obiskala muzeje v Bruslju, v Amsterdamu, v Berlinu in na Dunaju. Povsod pa sem videla, kakšno veliko privlačno silo na umetnike je imela v vseh časih starost. Vedno in vedno so slikali najslavnejši slikarji z neko posebno ljubeznijo obraze, ki jih je že prevzela starost.

Kakšen okus so pač morali imeti ti slikarji? Kakšna magična moč jih je vedno privlačila k 80- in 90-letnikom? Zakaj neki so jim bila tako všeč uvela lica in tista izsušena telesa brez mesa? Kakšna mora biti tista lepota, namreč lepota v širšem in nižjem pomenu te besede, ki nas na teh slikah tako očaruje in prevzema?

O tem vprašanju sem nedavno govorila z znamenitim holandskim slikarjem van Weliejem. Ta mi je pojasnil silno izrazitost ostarelih obrazov. Na stara leta nam kaže namreč naš obraz vso panoramo našega življenja. Vsi grehi in vsa plemenitost se vidi na njih. Uveli obrazi nam kažejo jako pogosto največjo notranjo lepoto, ki se je v mladosti skrivala pod gladko kožo.

Zato tudi kiparji jako radi prezirajo svežino mladosti, z vso skrbjo pa klešejo obraze starcev in otrok. In tako lepi so tudi obrazi! Čeprav mladost mineva, življenje teče le dalje!«

Za 26 pezet zatajeni sin

V španski pokrajini rojeni Alfonzo Gomey je bil kot vojak leta 1921. v boju z Marokanci ujet. V ujetništvu je preživel 3 leta, dokler se mu ni posrečilo pobegniti. Na neki angleški ladji se je prepeljal v Buenos Aires, od tam na otok Kubo, kjer se je oženil z neko Španjolko, ki mu je bila pomagala pri begu in ki je kasneje potovala za njim. Mladi par pa se je nedavno vrnil v domovino, kjer sta se ustavila pri ženinih starših. Alfonzu pa se je stožilo po njegovih sorodnikih, ki jih že tako dolgo ni videl in zato se je odpravil na pot domov. Na njegovo veliko začudenje pa ga lastni stariši niso hoteli priznati za svojega lastnega sina in so trdili, da je slepar, ki si je na nedovoljen način prilastil papirje njihovega sina. Začela se je preiskava, ki pa je imela prav čuden rezultat: dognali so namreč, da sta oče in mati zatajila svojega sin zato, ker sta prejemala iz državne blagajne po 26 pezet na mesec kot podporo za svojega v vojni padlega sina...

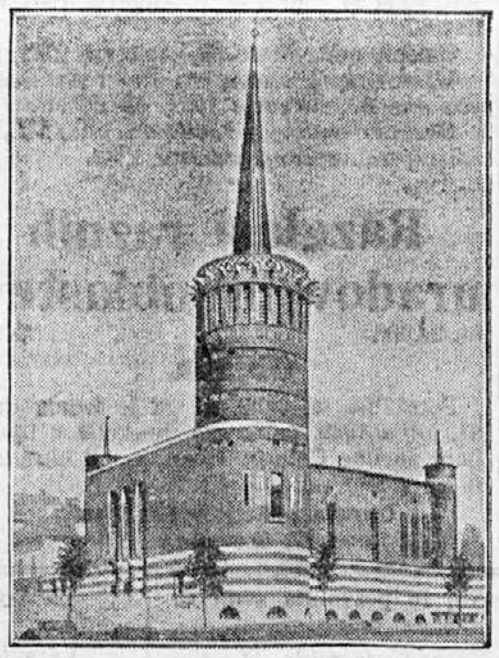

Nova katoliška cerkev Sv. Bonifacija v Essen-Hutropu

Oblika cerkve spominja bolj na kak grad kakor na cerkev.

Višek svetlobne reklame

Kakor v vseh velikih mestih, tako tekmujejo tudi v Londonu velike prodajalne zlasti za Božič med seboj v reklami, posebno v svetlobni reklami, da privabijo čim več kupcev. Letos pa je s svojo svetlobno reklamo vse prekosila neka še bolj nova tvrdka na londonskem trgu, namreč tvrdka Gaunges. Ta tvrdka ima veliko poslopje, vzdolž katerega je dala postaviti kar celo božično vas, kjer se vse premika in sveti in blesti. V zvoniku male vaške cerkve se oglaša zvon, potem začne naletavati na gledalce sneg, ki seveda ni pravi sneg, ampak umetno narejen, potem pa se pokaže na vaških ulicah ogromen »božičnik«, ki ogleduje razstavljene predmete in premišljuje, kaj bi vse kupil. Potem se zasvetijo nad radovedno množico naenkrat luna in zvezde, v njihovi mili svetlobi pa priplavajo angelji nad ljudi z razpetimi peroti. V tej božični vasi se nabira večer za večerom vedno več ljudi, ki radovedno ogledujejo čudo moderne svetlobne reklame. Množica se tako preriva, da široki tratoar že zdavnaj več ne zadostuje ampak je tudi vozna cesta že preozka. Gnječa pred to tvrdko pa je postala polagoma velika ovira za cestni promet in zato se je oglasila policija, ki je tvrdko kaznovala zaradi ovi-ranja javnega prometa. Kazen sama pa še ne bi bila tako huda, huda pa je bila istočasno s kaznijo izrečena prepoved svetlobne reklame baš ob tistih večernih urah, ko se razvija na londoskih ulicah največji promet.

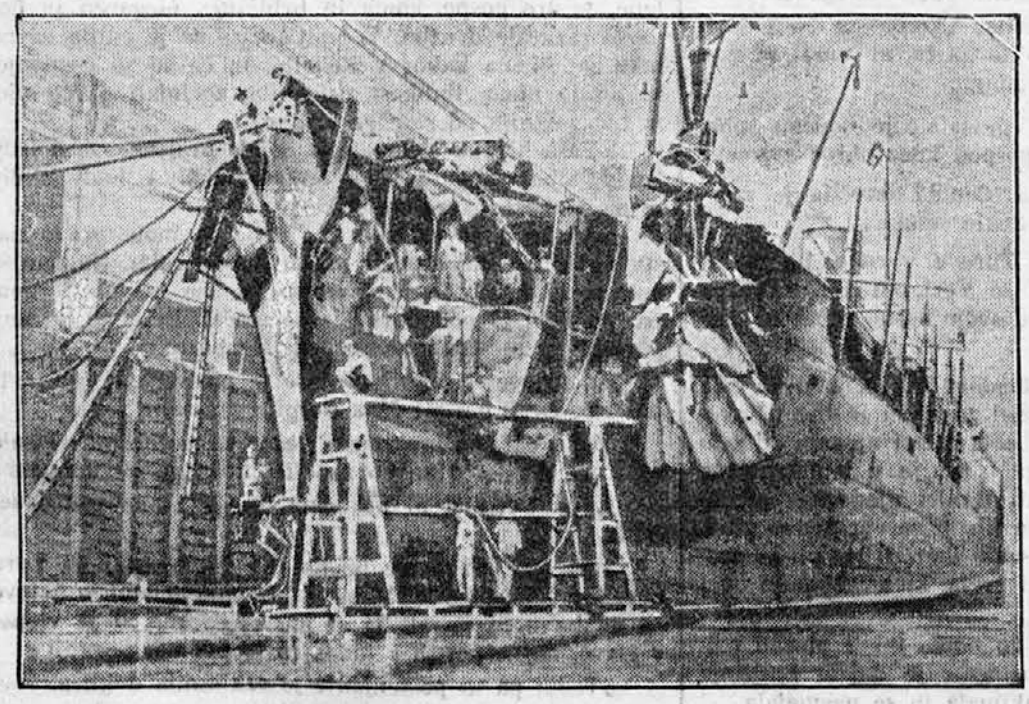

Trk dveh ladij v panamskem zalivu

Angleški parnik »Benvorlich« je zadel v panamskem prekopu na neki ameriški parnik. Angleški parnik se je znatno poškodoval.

Premagan upor v Španiji

Ujete upornike so pod strogim varstvom prepeljali v vojaško kaznilnico v mesto Huesca. V ovalu: vodja upornikov, general Llanos, ki je pobegnil na Portugalsko.

Izdaja tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ulica 28. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.